

ELŐFIZETÉS

HELYEK:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEK:

Egy évre 26 korona.
Egy hónap 2 k. 40 l.

HIRDETÉSEK:

4-szeresre kerül sor egyszer 20 r.
minden hovatartozású 16 ról.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Arad és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 387.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1915.

Stauber József.

Kedd, december 7.

Ipekhez közelednek csapataink.

Budapest, december 6. (Hivatalos.) A főhadiszállásról jelentik:

Orosz hadszíntér:

Ujabb esemény nincs.

Olasz hadszíntér:

Az Isonzó harcvonalon az ellenség tüzésége folytatta a tüzelést, amely egyes helyeken, különösen a görzi hídtó ellen időnként meglehetősen élénk volt. Görz városát és a szomszédos San Peter községet is az olasz tüzéség mindenféle átmérőjű lövegei tartották tűz alatt. A doberdói fensík szakaszán az olasz gyalogság napközben Kedipugliánál és Polazzonál, este San Martinonál támadott. Mindenütt visszavertük. A tiroli harcvonalon az ellenség tüzésége a Landere körül fekvő megerősített terület elleni tüzelést most már a Ladro völgytől északra az előbbihez csatlakozó hadállásra kiterjesztette.

Délkeleti hadszíntér:

Csapatunk már Novibazártól nyugatra és délnyugatra és a Nitroviaóól Ipekbe vezető uton is montenegrói területre nyomultak előre. A Pestava Karas vidékén főhadállásukba vetettük vissza a montenegróiakat. Ipektől keletre megvertünk egy szerb utóvédet. Előcsapatunk már a város-
hoz közelednek. A tegnapi harcokban kétezeregyszáznál több foglyot szállítottunk be. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Montenegróba is behatoltak a németek.

Berlin, december 6. (Hivatalos.)

A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Az arcvonal különböző helyein tüzéségi, akna és kézigránát harcok voltak. Bapaume környékén két angol repülőgépet légi harcban lelőtünk. A bennülők meghaltak.

Keleti hadszíntér:

Tegnap pitymalatkor az oroszok egy támadása a Balut tótól délnyugatra (Rigától nyugatra) arcvonalunk előtt az oroszok nagy veszteségei mellett összeomlott. Egy német légi járművet, amelyet az orosz tüzéség a tenger mellett eltalált, Markrafennél (a kurlandi tengerparton) a rajta-
ülőkkel együtt megmentettünk.

Balkán hadszíntér:

Sjenicától délre és Ipektől északra keletre montenegrói és szerb osztagokat visszavertünk. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Hadihajóink az olasz hadszerszállítás ellen.

(Elipusztított francia tengeralattjáró.)

Budapest. (Hivatalos.) E hónap ötödikén reggel a Novarra nevű cirkálónk és néhány torpedózuzónk San Giovanni di Meduában három nagy és két kis gőzhajót, valamint öt nagy és sok kis vitorláshajót, miközben ezek hadiszereket szállítottak a partra, tüzéségi tüzzel elsüllyesztett. Egyik gőzhajó a levegőbe röpült. Kis hajórajunkat eközben a partról mintegy husz ágyuból nagyon hevesen, de eredménytelenül vették tűz alá. A közelben Varasdiner nevű hadihajónk a Fresnel nevű francia tengeralattjárót naszádot megsemmisítette. A parancsnokot, valamint a második tisztehuszonhat főnyi legénységgel együtt elfogtuk. Egy másik kis hajórajunk a november huszonharmadikára virradó éjjel egy három ágyuval tettegyverzett gőzhajót és egy nagyobb motoros vitorlás-hajót — mindkettő olasz — amint rakományai teive Brindisiből Durazóba haladt, elsüllyesztett. A gőzhajó legénységéből életben maradottakat,

köztük négy haditengerészt — elfogtunk, a motoros vitorlás legénységét pedig csónakokkal szabadon bocsátotta a hajóraj. Flottaparancsnokság (Miniszterelnökségi sajtóosztálya.)

Makedóniában a franciákra kerül a sor.

(A szerbek után az entente seregét támadják a bolgárok.)

Az Arad Közlöny tudósítottól.

Arad, december 6.

Moraht őrnagy a hadi helyzetről a következőket írja a Berliner Tageblatt hasábjain:

— Miatán a megvert szerb seregek a Rigómezőről elmenekültek, nem csökkenő eréllyel folytattuk a szétszórt csapatrészekel üldözését. A pillanatnyi eredmény a foglyok számának folytonos növekedésében áll s abban, hogy az ellenséget kényszerítjük, hogy mindinkább beveggyék magukat a montenegrói és albán hegyek közé. A német hadvezetőség annak az elvnek hódol, hogy minden üldözést végig lefolytat, azaz az ellenségnek nem enged időt lélegzetet venni. E' ől az elvtől a jelen háboruban csak akkor térünk el, ha a stratégia magasabb szempontjai a győztes seregek újraszortosítását követelték meg. Ilyen esemény azonban most az albániai és montenegrói határon nem várható. A montenegróiakat az osztrák-magyar a volt Szandzeaktól egészen Trebinisig terjedő egész fronton hevesen támadják és foglalják. A Tara folyó és Cattaró közt saját területükre szorítottuk vissza őket. A magas hegyek okozta nagy akadályok azonban csak lassu előnyomulást engednek meg a győzőknek. A Tara és a Lim között operáló hadseregrész már összeköttetésben áll Kövess hadseregével.

A szerb déli hadsereg nem létezik többé. Maradványai már nem fejthetnek ki ellenállást. A bolgárok azzal a támadással, amelyet november végén Prizen ellen intéztek, ezt a hadsereget is szétszórták. Legnagyobb részét eltozták, a szétagasztottak pedig Albánia hegyei közé menekültek. Három főirányban osztoznak el most a szerbek: egyik részük Szkuteri felé menekült, ahová a szerb kormány is futott, másik részük Debrán és Franán át Durrazóba, a harmadik Elbeszaron keresztül Valona felé. Albániában a szerbek valószínűleg csak Szkuterinél állhatnak meg, ahol montenegrói csapatokhoz csatlakozhatnak s Valonánál, ahol olasz csapatok várakoznak rájuk.

Hogy Olaszország részt vesz-e a Balkán-háboruban, ebben a tekintetben még nincs ki mondva az utolsó szó. Valószínű, hogy kisebb expedíciós sereget küldenek az albániai köztőkbe. Ha Sonnino kijelentette a kamará

ban, hogy Olaszország szövetségeseivel egyetértésben „Szerbia teljes függetlenségének helyreállítását” szükségesnek tartja, akkor valószínűleg vért is áldoz Itália ezért az ideális célért. Lendületesebb olasz kijelentéseket ugyan nem mindig kell szószerint venni, ez esetben azonban úgy látszik, hogy a központi hatalmak és Bulgária katonáinak megjelenése albán földön arra ösztökéli az olasz tetteit, hogy egy útrát csináljon az Adrián keresztül, nem azért, hogy „az albán nép függetlenségét” megvédjék, hanem inkább azért, hogy ott, ahol osztozkodásra kerül a sor, ne hazudják a rövidebbet. Katonai szempontból az olasz expedíció még kevésbé fontos, mint az angol-francia volt, mert hiszen az olasz csapatok a kemény tél alatt valószínűleg a partban lesznek kötve.

E pillanatban a francia csapatok már visszavonulóban vannak a bolgárok elől, akik őket a Krivolák-Negotin vonalon szorongatják. Miután a bolgárok a határtól délnyugatra, Strumica környékén nem messze állnak a francia visszavonulási vonaltól, az a visszavonulás valószínűleg nem is fog simán lefolyni. Kerülő úton hozta nyilvánosságra Sarrail tábornok, hogy az a szándéka, hogy Demir Kapuban a Vardar völgyében vonja össze csapatait. Nézetem szerint a francia hadvezér nem hajtja végre szándékát, s ha ideig-óráig tartatja is majd ott magát, a bolgár csapatok, amelyek a Cerna mentén nyomulnak előre, hamarosan kiszorítják őket onnan.

További nagy sikere a bolgár déli hadseregnek Monasztir elfoglalása. Prilep és Monasztir között operált heteken keresztül Vasics ezred ezredes néhány ezer főnyi csapatával. Sikeresen állt ellen a Babuna szorosban napokon keresztül a bolgár tulerőnek, amikor a bolgárok Tetovo felől is ellene vonultak, kénytelen volt a szorost kiüríteni s megkísérelte, hogy Prilepnél álljon ellent. Itt minden áron összeköttetést akart létrehozni a francia helysárral, amely mintegy husz kilométernyire keletre a Cerna folyónál állt. De Sarrail tábornok maga is a legnagyobb veszélyben volt, nem küldhetett sem ágyút, sem municiót, még kevésbé csapatokat, akik a szerbeket szorongatott helyzetükből kimenthették volna. A bolgárok óvatossan nyomulnak előre, nyilvánvalóan nem akartak felesleges vért pazarolni. Nem rohanták rövid tűzérési előkészítés után az állásokat, mint másutt, hanem megkísérelték, hogy átkarolási kísérletekkel az ellenséget állásai feladására bírják.

Az általános hadi helyzetre Monasztir elfoglalása nincs nagy jelentőséggel, a bolgárokra azonban annál fontosabb. Monasztir elfoglalásával most már ők a korlátlan urai Makedónia déli csücskének s az a körülmény megengedi nekik, hogy tetszés szerinti mennyiségben küldjenek csapatokat a franciák ellen.

TANÜGY.

(—) Iskolai ünnep az Oregok otthonában. Vasárnap délután az Oregok Otthonában tartották ünnepséget az aradi zsidóiskola fiú- és leány növendékei. A kis műkedvelők az ünnepi megemlékezéssel hazafias célt is szolgáltak, amennyiben a befolyt jövedelmet Aradtalva javára adják. Az ünnepséven hazafias éneknapra beszédet mondott Vágvolgyi Lajos dr. úrabbí és Eckstein Mór igazgató, az ünnepségnél lelkes rendezte. Az éneknap egyházi által adott elő és magánzárakkal kivétel nélkül kitüntek és üzentek, megérdemelt tapsokat kaptak a következő jeles szereplők: Klein

Magda, Vajda Béke, Kugel István, Fülöp Magda és Breitbar Rozsi. Baron Ilonka, Jónás Aranka, Hajnal Margit és Deutsch Jolán. Az ünnepen szép és előkelő közönség vett részt.

Román—bolgár vasuti egyezés.

(Aruszállítás Szalonikiból. — Mille Konstantin újra megszólalt.)

Távirati tudósítás.

Bukarest—Szófia, december 6.

A napokban összeül az a román és bolgár bizottság, mindkét állam vasutai részéről, amely határozni fog a romániai áruknak Szalonikiból Drinápolyon át leendő szállításának tárgyában.

Bukarest. Mióta Bulgária hadat üzent Szerbiának, a Szaloniki—Nis—szófiai összeköttetés megszakadt. Emiatt Románia sem juthatott hozzá mintegy 1000 vagonnyi, Szalonikiben felraktározott árujához. A román és a bolgár kormányok között most beható tanácskozás folyik, mint volna lehetséges ezt az óriási szállítmányt a Szaloniki—drinápolyi vonalon Szófián át Romániába juttatni?

Elvesztett román vasuti kocsik.

Bukarest. A bukaresti lapok írják:

A közmunkatitelyek minisztere annak idején bizonyos számú vagonot és mozdonyt küldött Bulgáriába, Szerbiába és Görögországba, hogy Románia részére Szalonikibe megérkezett árukat könnyebben szállíthassák be az országba. Mihelyt azonban az áruk szállítása Bulgáriából megszakadt, a vagonok és mozdonyok egy részét, amelyek a bolgár vonalon voltak, visszahozták az országba; a másik része azonban a szerbiai (125 vagon és 3 mozdony) és a görög vonalon (48 vagon) maradtak. Tekintettel arra, hogy ezekre a vagonokra a belforgalomban szükség van és hogy bármily eshetőségre készenlétben legyenek, a külügyminiszter megtette a szükséges lépéseket, hogy a külföldön lévő vagonokat és mozdonyokat adták vissza.

A diplomáciai úton eszközölt lépéseket a héten tették meg, a válasz azonban még ismeretlen.

A központi hatalmak bevétele Romániában.

Bukarest. A bukaresti lapok jelentik: A német, osztrák és magyar társaság által Romániában vásárolt 50 ezer vagon terményre vonatkozólag a szerződést még nem irták alá és pedig azon okból, mivel jelenleg a fizetési módzatok felett tanácskoznak. Megegyeztek abban, hogy a fizetés leível történjék és hogy márkában külföldi piacra szóló váltókat helyeznek el a „Banca Nationale”-nál, ámde a vevő társaság kiküldöttei azt követelik, hogy a márkára egy fix árfolyam állapíttassék meg, ami azonban meg nem engedhető dolog. Mindennek dacára remélik, hogy mielőbb kedvező megoldás jön létre.

Mille Konstantin a szerbek sorsán kesereg.

Bukarest. A nemrég felpofozott Mille Konstantinnak, rendszeren ilyenkor, pofonok után, világos pillanatai támadnak. A ruszofil vezér ugyanis „A hős Szerbia” címen most a következő meglepő sorokat írja vezérlapjában: az „Adeverul”-ban:

„A négyesszövetség hatalmai nagy bünt követtek el, hogy Szerbiát ellentállásra bátorították, amikor nem voltak biztosak abban, hogy idejében segíthetnek rajta. Bűn és véték egyrészt, másrészt a helyzet megítéléséhez szükséges értelem hiánya, a bizonytalanságban való tapogatózás és mindez olyan időben, amikor a németek, bolgárok és magyarok nagy túlerővel vetik magukat a szerbekre, ezeket két tűz közé szorítva. A hős szerbeknek nyújtott segítség későn érkezett és kevés volt. A szerbek feláldozták magukat a négyesszövetségért és ez háliból elhagyta őket. A világtörténelemben Szerbia magárahagyása, akár tehetetlenségéből, akár könnyelműségéből, vagy akár mely más okból történt, gonosz tejezetet fog képezni.”

A konstanziai terményraktárak kiürítése.

Bukarest. A bukaresti lapok megegyező jelentése szerint a kereskedőknek hat héten belül el kell szállítaniok a Konstanziában lévő beraktározott terményeiket. Aki ezt nem teszi meg, annak terményét a hatóság eladja és a költségek levonása után fennmaradt összeget rendelkezésre bocsátja. Egyes lapok ezen intézkedésnek politikai hátteret tulajdonítanak.

Távoznak a szerb menekültek Romániából.

Bukarest. A bukaresti lapok jelentik: Hiteles hírek szerint, a román területen tartózkodó szerb menekültek száma észrevehetőleg csökken. A menekültek nagy része visszatért Szerbiába, úgy, hogy a mehedinti kerületben legfeljebb ezer menekült tartózkodik még.

Bern. A Temps jelenté Pétervárról, hogy legközelebb hivatalos jelentést hoznak nyilvánosságra a szövetségesek és Románia között folytatott alkudozásokról. Vintilla Bratianu, a miniszterelnök fivére, egy bukaresti klubban a következő kijelentést tette:

— Előrelátható, hogy tavasszal a háborus felek nagyobb haderőket vetnek harotérre Makedóniában és Tráciában. Akkor fog majd eldőlni az eddig semleges országok állásfoglalása. Mi minden észszerűtlen lépéstől tartózkodunk, nehogy kompromittáljuk magunkat.

Jonescu és Filipescu fölkeresték Bratianu miniszterelnököt s közölték vele, hogy mindent elkövetnek kormányja megbuktatására. A miniszterelnök ezekkel a szavakkal válaszolt:

— Mikor én voltam az ellenzéken, megbuktattam a kabinetet, önöknek is jogában áll ugyanazt cselekedni. Viszont én jogommal élve, a királynak utódomul Carpot vagy Marghilomant fogom ajánlani.

Román mezőgazdák a kivitelért.

Bukarest. Mintegy 500 mezőgazda összegyűlt tegnap a bukaresti daloskörök házában, hogy a romániai kivitel megkönnyítéséről és fejlesztéséről tanácskozzanak. A gyűlésen a következő határozatokat hozták: a kiviteli illeték eltörölendő, a szárazon való kivitel lehetőségét meg kell könnyíteni, az élősertések és szárnyasok kivitele szabályozandó, meg kell állapítani azokat az árumennyiségeket, amelyeket a mezőgazdák a belső szükségletre való tekintettel vissza kell tartania.

Görögország nem kér, Németország nem ad garanciát.

(Az entente újabb diplomáciai lépése. — Uj csapatok Szalonikiben. — Ahány front, annyi akarat.)

Az Aradi Közlöny tudósításai.

Athén—Szaloniki—Berlín, dec. 6.

Köln. A Kölnische Zeitungnak jelentik Athénból: A lapoknak az a jelentése, hogy Görögország garanciákat követelt Németországtól arra, hogy osztrák-magyar és német csapatok nem fognak görög területre hatolni még abban az esetben sem, ha Szalonikét az angolok és a franciák kimondott támaszpontjává teszik, teljesen alaptalan. Ilyen garanciát Németország nem adott és Görögország pedig nem kért.

Békülékeny az entente válaszlajozóka.

London. A Times jelentik Athénból: Az angol és francia követek tegnap meglátogatták Skuludis miniszterelnököt. A tanácskozás egy óránál tovább tartott. A látogatás célja az volt, hogy bejelentésük a négyesszövetség válaszára külsőben álló átnyújtását. A válasz, hírszerint békülékeny szellemben van megfogalmazva.

Köln. A Kölnische Zeitung jelentik Athénból e hó 4-éről: Az entente hatalmak tegnap átnyújtott jegyzéke megszüntette a függő állapotot. A jegyzék továbbra is elismeri Görögország semlegességét és csak bizonyos elkerülhetetlen rendszabályok létesítését követeli az entente Makedóniában levő csapataink biztonsága és mozgási szabadsága dolgában. Különösen aláhúzzák az operációkra használt görög terület erőszébe levő visszaadásának és kártérítésnek ígérését. Amennyiben a görög kormány a jegyzék tartalmához hozzájárul, azonnal megszüntetik az eddigi kényszerrendszabályokat. Az entente által kívánt katonai intézkedések részletei dolgában is meg fognak indulni a tárgyalások. A görög kormány még ma válaszol a jegyzékre.

Uj francia csapatok a Keleten.

Gent. Római jelentések szerint Marseilleből és Algiréből új francia és gyarmanócsapatok indultak Gallipoli, Szaloniki és Mudros felé.

Óriási angol expedíció készül Szalonikibe?

Bern. A Figaro mai idékezzett számában Polybe (Reinack József) Szalonikiról ír vezéréikket. A háborúnak ez a legveszedelmesebb spekulánsa azt fejteti, hogy Anglia most fog csak igazán nekiállni szalonikii terve végrehajtásának. Mint 1810-ben Napoleon hatalma Torres-Vedrason tört meg, ugy onlik össze Szalonikiban most az új idők Napoleonjának, II. Vilmosnak minden sikere. A cikk végül bejelenti, hogy óriási angol expedíció készül Szalonikibe.

Az angolok küldjenek erősítéseket!

Páris. A diplomáciai helyzetet bírálva a „Temps” kifejt, hogy a kormány abban az erős megyőződésben van, hogy Makedóniát teladni hiba volna. A lap közli, hogy ez idő

szert francja politika személyiségek azon fájradognak, hogy a szövetséges Nagybritáninál est a megyőződést nyomtatékosan képviselőik és azok érvényét veszteszenek. Most tényleg arról van szó — így a lap — hogy az angolokat kötelezzék erősebbek kikötésére, amelyek fordulatot idézhetnek a helyzetben, melyet a térorvadás és a keleti frontok is nagyon megrontott.

A Görögök öröme az entente hadercének.

Bern. A „Journal des Debats” nagyon kiakadt a görög válasz miatt, melyet egészen őssinteség nélkül vallanak nevez. A „Daily Chronicle” szerint a görög kormány a szövetségesek utolsó jegyzékét egy katonai bizottsággal vizsgálhatja át. A „Petit Parisien” azt hangsúlyozta, hogy a görög kormány válaszában egyáltalán nem nyilatkozik az ellenséges tengeralattjárók üldözteséről és kizártnak tartja, hogy Görögország megeredje a német tengeralattjárók üldöztesét görög vizeken. A „Temps” athéni távirata szerint Athénban senki sem kételkedik abban, hogy Konstantin király a szövetségesek kérelmét csak annyiban teljesíti, amennyiben ezzel nem nehezíti meg a központi hatalmak helyzetét. A szalonikii expedíció feladásáról Franciaországból kizárva gott hírek a görög fővárosban nagy örömet keltenek.

Nincs egyetértés az entente-nél.

Bern. A „Temps” katonai kritikusja írja: Egyebet sem hallunk, mint hogy újabb francia és angol seregek szállnak partra Szalonikiban. Több francia, angol és szerb hadosztály volt Monasztir előtt, de még sem bírtak eredményt elérni, mert mindegyik saját belátása szerint cselekedik, nincs közös vezérük és a sok parancsnok gyakran egészen ellentétes nézeten van. A szövetségesek közül mindegyik csak azzal a harotérral törődik, mely legközelebről érdekli és így a Balkánnak nem jut gondoskodás. A franciák a nyugati harotéren várják a német haderő támadását, az angolok a Suez-csatornánál készülnek az egyiptomi hadjárat megkezdésére, az olaszok pedig kizárólag csak a maguk frontjával törődnek. Az ellenséges táborban viszont csak egy akarat dominál. Ez a magyarázata a kitűnő háborus vezetéseknak és ennek következménye az a tény, hogy ott tudják azonnal összpontosítani seregeiket, ahol ennek szükségét látják.

Tisztelettel kérjük t. előfizetőinket, hogy a lap kézbesítésére vonatkozó reklamációkat, avagy a lakhelyváltoztatást mindenkör a kiadóhivatallal közöljék, (Telefon 151.) mert másutt, pl. a lapkihordónál, vagy pénzbeszedőnél leadott címváltozások elkésve, vagy egyáltalában nem jutnak hirtokunkba.

Oroszország külön békére kényszerül.

(A központi hatalmak tízennyolc millió emberrel harcolnak.)

Távirati tudósítás.

Bern. A „Daily Telegraph” pétervári levelezője jelenti: A burgonyakenyér bevezetése óta Németországnak még legalább egy évre bőven van kenyere és így valóltan az az állítás, hogy Németország gazdasági okokból nem folytathatja a háborút. A német seregek csak azért támadnak olyan sűrűn Oroszországban, hogy minket külön békére kényszerítsenek.

Állítólag a román határig akarnak előrenyomulni és így nyilvánvaló, hogy az orosz seregek szótválasztása egyik céljuk. Most a német seregek időt akarnak nyerni, hogy helyreállíthassák a Kovno-, Grodno- és Breszt-erőségeket és ettől a vonaltól északra keletre erőves támadásokhoz foglanak. Egyben föl akarják venni a tengeri offenzívát a rigai öbölben és a Balti-tengeren. Svédország segítségét biztosra veszik.

Először minden elmozdítható csapatot a nyugati frontra akarnak küldeni, hogy Angliával és Franciaországgal végezve, ismét Oroszországra vethessék magukat. Az orosz seregek esetleges offenzívája ellen hatalmas védekezési állást létesítettek a dnveszteri vonalon, a Bugon, Nareven és Nyemenen, valamint a Kárpátoknál, a San- és a Visztula-vonalakon és Kelet-Poroszországban.

A harotéren levő német seregek száma meghaladja a tíz milliót, ezenkívül Ausztria-Magyarország nyolc millió katonát küldött a haroterre. Ausztria olyan hatalmasan megerősítette a román határt, hogy ha még Románia Ausztria-Magyarország ellen fordulna is, épen olyan kevés sikerrel operálhatnának a románok min eddig az olaszok.

Két millió hadikölesont kér az orosz kormány.

Bern. Az orosz fővárosban hatalmas falragasokon hirdetik az újabb kétmilliárdos kölesont. Most fordult elő először, hogy a kormány az orosz polgárokhoz egyenes felhívást intézett. A proklamáció felszólítja a polgárokat, hogy megtakarított pénzüket fektessék az új hadikölesontba, melynek célja a háboru erőves folytatása, amely Oroszországnak naponta hatvan millió frankjába kerül.

Német-orosz újság Pínskben.

Berlín. Grodóban legközelebb Die W est Im Osten című új német hadiújság fog megjelenni. A kiadás technikai részét és ottani német csapatok legénysége látja el. Pínsk városában a német katonai parancsnokság utabban egy német-orosz lapot indított Pínsker Zeitung címmel.

Heppes Aladár temetése.

(Végső bucsu a hősi halált halt megyei főtisztviselőtől.)

As Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, december 6.

Aradvármegye méltó díszrel és pompával jarmotta ma a hazáért életét áldozó főtisztviselő Heppes Aladár főjegyzőt, aki mint népbizalmos huzár főhadnagy vett részt az oroszok elleni dicsőséges küzdelmünkben, míg egy elhanyagolt golyótól találva hősi halált nem halt a huzártól vérvérzős mezőjén. Meseze Galicia feljáról tegnapelőtt hozták haza a fiatalon elhunyt másodfőjegyző holttestét, hogy itthon, a hazai földben, szeretettjei közelében pihenje örök álmát a csatája és a hősi harcok fáradságai után.

A temetés ma délután három órakor volt a Felső temető halottas házából. A gyászoló családon kívül megjelent a temetésen Dálnoki Nagy Lajos dr. alispán vezetésével a megye tisztviselői kara, ott volt ugyaszoivan a város egész elköteleződése és a helyőrség tisztikara. A társaság vezető egyéniségei közül jelen voltak: Urbán Péter báró, Resch Ferenc vezérőrnagy, Bobus Lajos báró, Baross Ferenc dr., Lócs Rados, Khaml alezredes, Parocz Béla dr., Szalay Béla dr., Ipolyi Keller Iván, Reicher Károly, Nachtnébel Gyula, Nachtnébel Ödön, Löwinger Miksa dr., Kehrér Károly, Zubor Andor és még számosan.

A temetési szertartást Monay Ferenc plébános végezte, aki a szertartást szép beszéddel fejezte be. Ezután Boros Iván másodfőjegyző maandott gyászbeszédet.

Aggódó szívvel válunk el tőled, — mondotta midőn a kötelesség a haza szent ügyének védelmére szólított téged is, mert tudtuk, hogy amint az élet nehéz küzdelmei között mindég híven és lelkiismeretesen teljesítetted kötelességed itthon, úgy férfias bátorsággal, nem csüggedő kitartással és hősiesség elszántsággal fogsz küzdeni, s az első között fogsz helyt állani a harotéren is. Mégis — a várva-várt viszontlátás percét nem így kánzeltük el magunknak. Milyen midőn rövid hónapokkal ezelőtt megmozdított esendes mosolyoddal rajongó lelkesezőssel és duzzadó reményekkel telve siettek a harotérra, s majd midőn az onnan hozzánk küldött szeretetteljes soraidban — elhallgatva a kiállott nélkülözéseket és súlyos megpróbáltatásokat — csupán dicsőségteljes győzelmekről számoltál be nekünk, csak azt bihettük, csak azt remélhettük, hogy bár nehéz, verekvéses küzdelmek után, de tapasztalatokban gazdagon, erőben megeredve és dicsőségtől ávezve megújult életkedvvel fogsz visszatérni szeretted közé. S most csalódottan, gyászban berült szívvel álljuk körül ravatalodat.

As ellenséges ágyugolyó szörnyű munkája elcsabította a jóvendő zavartalan s fokozottabb boldogságának biztos tudatában megingathatlan kü hűvestől a hozzá mély érzéssel és benső szeretettel rapuzzkodó munkás férjet; megfosztotta az aggódó, de mindig bizakodó szülőket a hálás jó fiutól, a gondtalan gyermekeket as őket gyengéden szerető jószágos apától, mely rést ütött a törekvő, kötelességtudó tisztviselő sorában és betölthetetlen ürt támasztott a hűséges, önfeláldozó jó barátok között. Darák, tehetőséges, hozzátérhetetlen, becsületes tisztviselő voltál, aki lefelé csak előzőkény, jó szívű és szolgálatkéaz, felfelé önzertes, elvált és asókimondó tudtál lenni. Mint kartárs szintességben, hűséges ragaszkodásban és áldozatkészségben tulszárnyaltál mindenkit, s Te voltál az, ki tisztviselő társaidnak a hivatal zordon falai közé derűs humoroddal állandó csapugátat varázsoltál. S mikor a tollat a karddal kellett felcsereined, s ezt nem a kényszer hatása alatt, hanem fiatalos hévvel és lelkesezőssel tetted, mint katona igazi hősként töltötted be hivatásod a haza védelmében kifejtett titáni küzdelemben, melynek aztán sok más dicső bajtársaddal együtt te is áldozatánál

estél. S mi mindnyájan, kik mélyen megrendülve könnyes szemekkel állunk koporsód körül, csak most — mikor már örökre elnémult melegen érző nemes szíved dobogása — talán csak most ébredünk tudatára annak, csak most érezzük való mélyében át, hogy mit veszítettünk benned. Azért, midőn eljöttünk, hogy a esendes béke és örök nyugalom hazájába vezetd utolsó utadra elkísérjünk, s töled fájdalomtoll szívvel örökre bucsut vegyünk, úgy érezzük, szívünk azt sugallja nekünk, hogy meg egy tartozásunkat kell veled szemben lerónunk s meg kell nekéd mondanunk még egyszer és utoljára, hogy mi téged nagyon, nagyon szeretünk. Kedves jó Aladárunk lsten veled.

A gyászbeszéd elhangzása után az érkezők kocsira tettek és Heppes Aladárt meghatott menet kísérete utolsó utjára. A sárnál egy szakasz katona sortűzet adott s a hősi halált halt Heppes Aladárt a Gotterhalte akkordjai közepet fedték el utolsó otthonának rögei.

Az olasz kamara bizalmat szavazott a kormánynak.

(Hangok a háboru megrövidítéséért. — Terrorizálják Salandráék az ellenzéket.)

Távirati tudósítás.

Róma, december 6.

Az olasz kamara mai ülésén Nada volt az első szónok, aki azt hangoztatta, hogy mindent meg kell tenni a győzelemért és a háboru megrövidítéséért. Nem szabad a népet egyetértésért és a kormány munkáját zavarni. Bizalommal kell a jövő elé nézni.

Luzatti volt pénzügyminiszter felszólította a kormányt, hogy tegyen félre minden optimizmust s tegyen meg minden szükséges gazdasági és pénzügyi intézkedést, hogy szembeszállhassanak a nagy veszedelemmel. A belga és szerb martiroknak minél korábban fel kell támadniok. A négyesszövetség diplomáciája a Balkánon erélytelen volt. A londoni egyezmény nem elégséges garancia arra, hogy Olaszország áldozataiért megfelelő ellenértékre számithasson.

Ezután Salandra miniszterelnök szólalt fel. Szerinte az ország érdekeivel ellenkeznék, ha a külpolitikai helyzetről további tájékoztatással szolgálna. A kormány tisztában van a reá váró erőfeszítés nagyságával, de a végső győzelembe vetett bizalma kevésbé rendült meg, mint valaha. A szerencsés és szerencsétlen események meggyőzték arról, hogy Olaszország érdekei és méltósága helyrehozhatatlan csorbát szenvedett volna, ha nem viselnék háborut. Olaszország az Adrián topográfiai hátrányban van és ezt az inferioritását csak győzelmes háboruval szüntetheti meg.

A cenzura kezeleése ellen felhozott vádakra azt válaszolja, hogy a cenzura nélkülözhetetlen s annak a diplomáciai és katonai hírekre való korlátozása a gyakorlatban nagyon nehezen vihető keresztül.

Boselli képviselő bombasztikus hangon szólal fel, majd rövid polémia után hevesebb jelenetek játszódottak le. Capelli és Ferri akar felszólalni, de a többség nem engedi.

— Semmirevalóki Gyávák! — kiáltják az ellenzékiek felé.

Capelli és Ferri szavait tulharsogják, úgy hogy e két szónok előállott a szótól. Végül a kamara 405 szavazattal 48 ellen bizalmát szavazott a kormánynak. Otven képviselő hiányzott az ülésről. Ez az eredmény előre volt látható, mert a Giolitti-párt már régebben kijelentette, hogy nem akarja magára venni a felelősséget a háboruért.

A kamarai szavazás után minisztertanács volt, mely a lapok jelentései szerint fontos határozatokat hozott a külügyi helyzet katonai követelményei tekintetében.

Tilos Németország ellen tüntetni Olaszországban.

Zürich. Rómából táviratozzák: Az elmúlt héten Milanóban nagy tüntető népgyűlés volt, amelyen követelték a Németország elleni hadüzenetet. A most következő hétre az ország több nagyobb városában, mint Turinban, Modenában, Nápolyban és másutt akartak ilyen népgyűléseket tartani, azonban az olasz belügyminiszter december 2-án kelt rendelete ezeknek a népgyűléseknek megtartását nem engedi meg és rendzavarás esetére intézkedések toganatosítását rendeli el.

Támadásunk a Krn-nél.

Lugano. Az olasz vezérkar a következő hivatalos jelentést adta ki:

Kis különítmények összeütköztek a Tonale-szakaszon, ahol ellenséges csapatokat visszavertünk. St. Bertolcánál és a Ledro-völgyben az ellenségnek legutóbb elfoglalt állásunk ellen Pretól északra intézett támadása meghiusult. A Mrzli Vrh és a Krn lejtőn e hónap 3-ára virradó éjjel intenzív tűzérési előkészítés után folyton erősödő tömegekben a gyalogság sűrű sorai törtek elő sáncaink ellen. Pontos gyorstűzelésünk pusztító hatása dacára kisebb ellenséges osztagok soraink több pontján behatoltak állásainkba, de heves kizitusa után azonnal ismét kivertük őket. Elkéseredett harc után, amelyben emberember ellen harcolt, futásra kényszerítettük az ellenséget, amely ötszáz halottat hagyott a harotéren. A Monte Sant-Michele szakaszon és a Karszt-fensíkon visszavertünk ellenséges támadási kísérleteket. A többi fronton a helyzet változatlan.

LEGUJABB.

Erkezett reggel 2 órakor.

Bukarest. A Dreptatea jelenti Odesszából: Minden jel arra mutat, hogy az oroszok akciójukat Bulgária ellen tavaszra halasztják.

Szófia. Itt határozottan állítják, hogy Görögország az entente utolsó követelését visszautasította.

Gent. Párisi intormációk szerint Sarraill tábornok benyújtotta a lemondását.

Szaloniki. A francia csapatok megtámadtatását a német, osztrák, magyar és bolgár csapatok által óránként várják. Macedóniába újabb erősítések mentek. A csapatok helyzetét ennek dacára is válságosnak tartják. Az expedíciót elvezettnek hiszik abban a pillanatban, ha az ellenség nehéz tűzérését erre a frontra szállítja.

Orosz szemfényvesztés a cár látogatásával.

(A pétervári diplomaták sakkhuzása Románia ellen. — Mi történt valójában a besszarábiai határon.)

— Távirati tudósítás. —

Bukarest, december 6.

Szófiából jelentik a bukaresti lapoknak:

A bolgár kormány szócsöve, az „Utro“ fel van hatalmazva a következő nyilatkozat közzétételére: „Bulgária bukaresti követe Radev, kihallgatáson jelent meg Porumbaru külügyminiszternél. A román külügyminiszter a beszélgetés folyamán kijelentette, hogy Románia nem is gondol egy Bulgáriával szemben való esetleges ellenséges magatartás lehetőségére.

Romániára nem számíthat az entente.

Bukarest. A romániai lapok jelentik mai számukban: A félhivatalos „Le Temps“ a szerbiai hadjáratról elmélkedve, a következőket írja:

Románia és Görögország ölbetett kezekkel nézi a Balkán sorsát eldöntő, most lejátszódó tragédiát. Egy évvel ezelőtt még „A Balkán a balkániaké“ volt az elv a Dunától délre. Ma a török-német szövetséges szolgálói váltak a bolgárok és a szerbek egyedül vereszenek a négyesszövetség oldalán a szabadságért.

Görögország vonakodik szerepet játszani eme konfliktusban, melytől pedig sorsa függ. Románia folytonos habozás után szigorúan semleges marad.

A román hatóságok által Turnu-Severinben kis orosz ágyúoszadók és szállítóhajók ellen fogantatott lefoglalás nem tekinthető Oroszországgal szemben tanúsított barátság-talan lépésnek, hanem inkább a szigorú semlegesség megnyilvánulásának. Oroszország a Dunán szállított élelmet és municiót Szerbiának mindaddig, míg Bulgária és a központi hatalmak között nem állott helyre a szabad vízi közlekedési út. A rohanó események által megelőzött utolsó orosz szállítóhajók a szomszédos román kikötőkbe menekültek és innen nem is távozhattak már. A román hatóságok tehát lefoglalták a szállítóhajókat, sőt úgy bírlék, hogy megvásárolták azokat épp úgy, a mint az oroszok megvásárolták a fekete-tengeri kikötőkben visszatartott román hajókat.

A román kormány nyilatkozataiból kitűnik, hogy beláthatatlan időn belül lehetetlen arra számítani, hogy Románia a mi (entente) oldalunkon részt vegyen a háboruban.

A cár potemkin-szemléje.

Bukarest. A „Politique“ című romániai lap írja:

— Galatzi tudósítónk nagyon érdekes részleteket közöl a Reniben tartott orosz csapatsemléről. E szerint az orosz cár által meglátogatott hadsereg legfeljebb 10000 emberre tehető, ebből 2000 ember a cár személyes őrizetére volt kirendelve. A csapat legnagyobb részét turkesztáni kozákok képezik, akiknek parancsnoka Tomski tábornok. Tüzérsége alig van ezen csapatban. Az a kevés ágyú, mely fölött rendelkezik, az osztrák-magyar hadseregtől zsákmányolt anyag.

Bukarest. Romániában már napok óta rebesgetik, hogy az orosz cár nem is volt Reniben és egyszerű szemfényvesztési csinyről van szó, hogy a besszarábiai koncentrációs hazugságnak a hitet emeljék. A Jassyban megjelenő „Jaschul“-nak legutóbbi számában a következő meglepő sorok olvashatók:

— Kiadónk egyik Besszarábiából megérkező barátja hangosan telegatott, amikor Romániában értesült a cár renni látogatásáról és azt a kérdést intézte hozzánk, hogy ki szabadította el ezt a hamisítatlan orosz medvet.

— Egész Románia tud erről a látogatásról és minden újság írt róla — válaszoltuk.

— Hazugság az egész Oroszországban senki sem tud arról, hogy a cár Reniben lett volna, senki sem látta őt ott és egyetlen orosz újság sem írt róla.

— Hát akkor? ...

— Nos, ti egy rossz tréta és egy céltudatos hazugság áldozatai vagytok. Es a Galacban kiosztott kitüntetések nem Reniből, hanem Szentpétervárról küldték oda.

A Jaschul megjegyzi: Ez nem az első ökölnyi hazugság, amelyet bizonyos emberek nálunk kitalálnak, innen Oroszországba bírtólnek, ahonnan pedig visszacsempészik hozzánk, most már orosz-mázos külsőben. Ezt a legújabb trükköt azonban utolérte a végezte. Megbotlott es nyakát törte a saját ló lábában.

Oroszország Románia támadásától fél.

Bukarest. A Jassyban megjelenő Jaschul írja a következő érdekes sorokat:

A Jassyból Pachcaniba menő vonalon egy besszarábiai származású, magasrangu orosz katonatiszt utazott.

Ez a tiszt román nyelven társalgott egy román urral, akinek többek között egészen hangosan, szó szerint a következőket mondotta:

— Oroszországban mindnyájan érezzük, hogy a helyzet nagyon súlyos, bár még nem veszítettünk el minden reményt, hogy a németek és osztrák-magyarok fölé kerekedünk. Ez természetesen csak akkor történhetik meg, ha Románia nem támad reánk.

Orosz munició felhasználása a román határon.

Bukarest. Tulceából jelentik a bukaresti lapoknak: Tulceától mintegy öt angol mérföldnyi távolságra, Patlagraucea község irányában, az oroszok nagy mennyiségű municiót, takarmányt és élelmiszert kezdenek összegyűjteni. Ezeket a rakományokat gyarapítják a folytonos szállítással, amelyet éjjel és nappal nyolc gőzhajó és uszlyható eszközökkel. A munició nagyrészt Ismailból és Odesszából szállítják. Ezen új municióraktár létesítése folytán a román hatóság Patlagraucea községgel telefonösszeköttetést rendezett be.

Galíciai offenzívára készülnek az oroszok.

Bukarest. Besszarábiában újabb csapatkoncentrációk történtek. Oroszország állítólag a galíciai offenzívát készíti elő és Kisenav körül már 175.000 embert összpontosítottak.

Késik az oroszok Balkán-akciója.

Bern. A „Times“ bukaresti távirata szerint nagyon eltérők a vélemények arról, mikor lépnek az orosz seregek a Balkánon akcióba. Mindenesetre több hét telik még el, míg a Balkánra szánt orosz seregek a Dunához jutnak. Az „Universul“ jelenti, hogy tizenöt orosz hadihajó indult el a bolgár partok felé.

Bukarest. Az oroszok Bulgária elleni expedíciója Szavinszki szerint csak két-három hét múlva lesz aktuális. A román sajtóban az expedícióról napról-napra változnak a közlések. Az Universul szerint a román határnál már csak 110.000 orosz van koncentráva és Odesszában sincs több 60-70.000 embernél. A A Viitorul megjegyzi, akárhogyan áll ez a dolog, semmiképpen sem alkalmas ezen orosz haderő arra, hogy Romániának imponáljon.

Az ügyvéd hadimunkán.

(Az aradi ügyvédi kamara tölirata az igazságügyminiszterhez.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, december 6.

A háborús furesaságok közé tartozik az az érdekes ügy, amely most az aradi ügyvédi kamarát foglalkoztatja s amelyben az igazságügyminiszternek kell igazságot szolgáltatni.

Hónapokkal ezelőtt a nagyváradi honvédparancsnokság leirt a szarvasi községhez, hogy küldjenek át Nagyváradra tíz olyan egyént, aki nem hadköteles, de aki irástudó. A községi jegyző összeirt tíz egyént: kérés-községieket, irnokokat, továbbá egy ügyvédet és ezeket egy rendőr kíséretében utnak indította Nagyváradra. A honvédkerületi parancsnokság az ügyvédet, akinek Szarvason jól jövedelmező irodája van, átküldte Temesvárra, ahol egy tartózkodó kórház irodájában irnokként osztótták be. Időközben az ügyvéd kétségbeesett leveleket kapott hazulról, hogy irodája tönkremegy. Az irnokká degradált ügyvéd jogsegélyért fordult az aradi ügyvédi kamarához, amely természetesen magáévá tette az igazságtételében veszélyeztetett ügyvéd sorsát. Előbb a szarvasi főtisztviselőihez fordult, azonban ott kijelentették, hogy semmit se tehetnek.

Ekkor a kamara alaposan megindokolt föliratban fordult az igazságügyminiszterhez és arra kérte Balogh Jenőt, járjon közbe a hadügyminiszternél a szarvasi ügyvéd bazon engedése érdekében. Rámutatott arra, hogy semmiféle hadiérdek nem kívánja azt, hogy közönséges irnoki munkára önálló irodával bíró ügyvédet osszanak be, holott ezt a munkát bármelyik egészen fiatal, iskolázatlan egyén is elláthatja. Azt is hangsúlyozta a fölirattal, hogy az ügyvéd kirendelését nem a katonaság kívánja, mert a honvédkerületi parancsnokság csak tíz, irástudó férfit kért és a jegyző választotta ki, közöttük az ügyvédet is. Hogy miért esett választása az ügyvédre, annak megállapítását fontosnak tartja a fölirat.

Az igazságügyminiszter még nem választott a kamara fölirattal. A miniszter intézkedését nagy érdeklődéssel várják jórészt körökben, mert nem tartják közmegegyezést okozónak, hogy minden súlyos parancsoló szük-ség nélkül valamely községi jegyző elvitethet irodákból ügyvédek. Szükséges volna, ha a hadimunkára való kirendelésre egy ember akaratától, vagy elhatározásától függjön. Ennek helyi bizottság állapítsa meg azt: kit lehet hadimunkára küldeni?

Az utolsó percek . . .

(Szerbia agóniája. — Három millió ember éhhalál előtt. — A franciák Szalonikibe kerülnek vissza.)

Távirati közlés.

Szaloniki—Bern—Budapest, dec. 6.

Newyorkból táviratozzák, hogy az amerikai lapok a következő táviratot kapták Szalonikiből: *"Három millió ember éhínség előtt áll Szerbiában és a takarmányhiány folytán a lovak seregestől hullanak el. Az elmenekült lakosság elhagyott házaiban holttest holttest mellett hever. Az éhezõ kutyák farkába verõdve kóborolnak a hulláktól ellepett mezõkõn.*

Albánián át élelmezik a szerb sereget.

Bern. A „Messagero” jelenti, hogy a szerb hadseregnek Észak-Albánián keresztül való élelmezésére minden intézkedés megtörtént. Elelemszállításra igen alkalmas a Bojana-folyó, mely a Skutari-tavat az Adriával ösze-köti. Ezen az úton már érkeztek is nagyobb szállítmányok a szerb hadsereg számára. Az antivári—podgoricai vonalon is történnek Montenegrón keresztül szállítások.

A monasztíri helyõrség bekerítése.

Lugano. Hogy Monasztir helyõrségét elfoghassák, a bolgárok, két hadoszlopot küldtek a Cserna-folyó mentén Bród irányában a görög határig és Kirosevón át egészen az albán határig. A hideg Monasztirban tizenkét foknál erősebb volt és a „Secolo” munkatársa negyven megtagyott szerb katonára talált.

Makedonia — a francia katonák vágóhidja.

Szófia. A bolgár nyugati fronton folyt harcok befejezetnek tekinthetők. Bojadjev tábornok serege a német és osztrák-magyar csapatokkal való fényes együttmûködéssel a szerb hadsereg sémét már teljesen visszavetette és szétbomlasztotta.

As érdeklõdés most fokozott mértékben irányul a déli frontra, ahol az angol és francia, továbbá az odavetett szerb különítmények megismétlik ama elkeseredett kísérletüket, melylyel a bolgár érefalat remélik áttörni. A legnagyobb erõkifejtést a Vardar partján végzi az ellenség állandó balsiker és nagy veszteségek mellett.

A Theodorov tábornok vezénylete alatt álló déli hadsereg eddig defenzívára volt utalva, de csakhamar támadásba fog átmenni.

Repülõink jelentésébõl megállapítást nyert, hogy az entente-csapatok Szalonikiben jelentékenyen megerõsítették pozíciójukat, valószínûleg a Gallipoli félszigeten szerzett tapasztalatok alapján, hogy felkészüljenek egy esetleges visszaszorításra és az esetben ne szoruljanak a tengerbe.

A Vardar-fronton ejtett számos francia fogoly vallomásából kiderül, hogy a francia csapatoknak sejtelmük sem volt arról, hová viszik õket és most valószággal elborzadva vették észre, hogy milyen lehetetlen terepen és minõ rettenetes éghajlati viszonyok között kell véreznük Szerbiáért.

A foglyok közt igen sok színes katona van, akik elmondották, hogy soraikat valószággal tizedeli a borzalmas és nekik szokatlan hideg.

Egy francia altiszt, a polgári életben sofõr, Páris környékérõl való ember, aki az Ar-

gonnes-okban megsebesült és vitézségéért dekorálták, a következõket mondotta:

— Kétségbe vagyunk esve. Eddig egy vágóhidat ismertünk, a Gallipoli-félszigetet, most megtanultuk ismerni a másodikát: Makedoniát.

Számos sebesült francia foglyot Szófiába szállítanak. Egy sebesült franciát a magyar misszió tábori lazarettjében ápolunk. Eleonóra királyné a magyar tábori lazarettben tett látogatása alkalmával részvételleljesen beszélgetett ezzel a sebesült francia fogollyal.

Olasz mûszaki katonák Albániában.

Genf. A Petit Parisien szerint olasz mûszaki csapatok érkeztek Albániába, hogy utakat csináljanak.

Essad pasa és a szerb vezérkar megállapodása.

Bukarest. Az Universal szerint Essad pasa és a szerb vezérkar megállapodást kötöttek, hogy a szerb csapatmaradványok albán városokban nyerjenek elhelyezést. Olaszországból Albániába nagy mennyiségû élelmiszer érkezett.

Ünneplik Szófiában Monasztir elfoglalását.

Szófia. Monasztir bevételének hírére, mely éjjel érkezett, harangkongatással jelezték. Reggel az összes templomban hálaadó istentiszteletet tartottak és az összes házak tobogódiszt ütöttek. A lakosság ünnepi hangulatban van és öröme lelkes tüntetésekben nyilvánul meg.

IRODALOM ÉS MÛVÉSZET.

Színházi mûsor:

Kedd: „Lagénybucsu”, I-sõ kiosztás.
Szerda: „Ártatlan Zsuzsi”.
Csütörtök: „Évike” újdonság, elõször.
Péntek: „Évike”.
Szombat: „Buksi”, új betanulással.

Magyar hangverseny a Kölcsey-zsuron.

Az Aradi Közlöny tudósítóiól.

Arad, december 6.

A Kölcsey Egyesület talán kissé gyors egymásutánban már a negyedik zsuriát rendezte vasárnap. A közönség azonban nem fáradt bele a túl bõséggel adott szórakozásba és ezáltal is zsufolásig megtöltötte a kulturpalota nagytermét. Az érdeklõdést a gazdag hangversenyprogram, amelyet Wagner József dr. Arad kitûnõ zenei írója és maga is lelkes zenész, sikerrel állított össze, meg is érdemelte.

A délutánt Wagner József dr.-nak a magyar népdalnak a zenében való szerepérõl, jelentőségérõl tartott elõadása vezette be. Élvezhetõen, könnyen és érdekesen beszélt Wagner dr. a magyar zenérõl, a népdalok szimfonikus feldolgozásáról. Elõadásának mintegy zenei illusztrálása volt a reá következõ hangverseny, amelynek elsõ száma mindjárt nagy sikerrel találkozott. Bájos, kedves leánya debütált a hangverseny pódiumon a fehér ruhás kis Robitsek Magda személyében. Elfogódottan ült a zongorához, de elsõ szereplésnél nem várt erõvel és lendülettel játszott és a felzúgó tapsokat csillogó szemmel hallgatta a kis mû-

vész nõ nagypája, Arad régi lelkes zenésze: Robitsek Samu, aki kis unokájával együtt játszott a kvintetben. A Wagner-Wagner-é-Robitsek-Unger kvartett tetszéssel fogadott száma után az est vendége: Román József ungvári főgimnáziumi tanár, aki régebben Aradon tanított a liceumban, magyar népdalokat énekelt érzéssel és azzal a sajátos stílussal, amit ez a műfaj kíván. Gazdag — kissé nagyon is gazdag — műsorában néhány aradi nótá is akadt. Különösen tetszéssel fogadták Szemere Kálmán aradi állomásfõnök megszenesített hangulatos versét: Az uszoki szorokban címû hazafias dalt. Az Aradi Közlönyben körülbelül egy év elõtt megjelent költeményt Révfy Lajos zenésítette meg pompásan.

Nagy sikere volt a második zongora-hegedû kvintettnak, amelyben Löwinger Magda zongorajátékát hatalmas és hosszú taps kísérte. Az est mûsorát Lányi-Petőfi: Falu végén kurta korcsma mûdal fejezte be, amelyet a nõi felsõ kereskedelmi iskola és a városi zenede nõi kara énekelt Wagner József dr. vezetésével.

* A háboru költészete. (Szemelvények.) A tanuló ifjuságnak írta és szerkesztette Vajda Gyula dr. állami felsõbb leányiskolai igazgató Szabadka. Soha, még egy nemzetnél sem fonódott össze háboru és költészet annyira, mint nálunk. Egy év alatt közel tízszer költeményt írtak a dalos, a bátor, a hõs magyar katonáról, a sebesültekrõl, anyák és hitvesek szent fájdalomáról, áldozatkészségérõl, a diadalokról és mindnyájunk édes-bus reményérõl: katonáink visszatérésérõl. Ma csak ezen költeményeket olvasásuk, szavaljuk igaz lelkesedés és lelkesítés hangján. Ezt célozza a háboru költészetérõl írt lelkes tanulmány és annak megvilágítására kiszemelt száz költemény a magyar háborus versek java termékének egy részébõl. Együtt van a könyvben az egész elsõ magyar Parnasszus, a hit és a lelkesedés hangja, mely életõ szelleme volt mind nemzetünknek. Petõfi, Tóth Kálmán, Gyulai Pál egy-két költeménye vezet be helyes megválasztással a sorozatot, hogy aztán teret engedjenek a ma költészetének. A szerkesztés mûvészi gondja a háboru egész történetére kiterjed. O felségérõl, a királyról szóló erõtéljes, gyönyörû költemény, Szávay Gyula hatalmas verse a prológus, melyet a hadbászallásérõl, a magyar katonáról, a hazáról és a magyarságról, a hõsokról, a harcterekérõl, az anyákról és hitvesekérõl, a németekérõl, a gyermekekérõl, a békérõl stb. írt költemények követnek. A könyv elrendezésében az iskolai szempont az uralkodó, mégis odailleszik az minden magyar ház asztalára. A könyvet Rózsa-völgyi és Társa budapesti cs. és kir. udvari zenemû- és könyvkereskedõ igen csinos, kedves formában, szép nyomással adta ki a ugy nála, mint az összes hazai könyvkereskedésekben 2 K-ért megszerezhetõ.

* A színház hírei. A hét érdekessége. Kedden megismétli a társulat a Lagénybucsu páratlan sikert aratott operettét, ugyan abban a szereposztásban, mint az elsõ bemutató elõadás alkalmával. Holnap, szerdán két elõadás lesz; délután 3 és félórakor mérsékelt helyárrakkal a Tiszturak a zárdában rendkívül mulajató operett van mûsorán, míg este 7 és félórakor rendes helyárrakkal az Ártatlan Zsuzsi nagy operett kerül színre másodszer az idén. Csütörtökön ismét premier van. A Magyar Színház nagyhatású újdonsága, az Évike bemutatója lesz, az újdonság elsõrangú szereposztásban kerül színre, melyre nagy gondal készül a társulat és szombaton ismét egy kedves operett felújításával élénkül a mûsor. Ugyanis a Buksi rendkívül kedves operett szombaton kerül színre új betanulással és egy

esomó új szereplővel. Az operetthen csaknem a teljes énekes személyzet foglalkoztatva van. Előkészületen Herceg k. s., Lohár pompás operettje. (Repriz.)

* Kabaréest a katonák karácsonyára. Hétfő régi tradíció szerint rossz színházi nap, de ha a színházulat a katonák karácsonyi ajándékára ajánlja az est fővételét és olyan ügyesen összeválogatott kabaré-műsört hirdet, mint a mai volt: két órából is meg kell telnie a nézőtérnek. Meg is tett. A közönség szeretettel hozta pénzét a főtékonny célra és a színészek szeretettel, kedvvel igyekeztek mennél többet adni. Az est határozott sikerében mindenkinak rész jutott. Janovics János dr. kolozsvári színházigazgató, akit erre az alkalomra vendévként hívtak Aradra a társulat, formás beköszöntő beszéddel nyitotta meg az estot. Horváth Mici, Váradi Marcell, Járai Bóka szebbnél-szebb kabaré dalokat adtak elő nagy sikerrel. Barics Járai színen énekeltek, Gyöző pompásan mókázott és táncolt, Hidvégi Ernő sok ötlettel konferált. Kovács karmester pedig a zongoránál és a karmesteri emelvényen egyaránt kitűnően segítette elő az egyes számok sikerét. Egy kis egyfelvonásos színművet is mutatott be a társulat. Földes Imre Pardon című groteszk ötletű vígjátékát, amelyben Hidvéghi, Delli, Borosnvai Kati, Várnai, Járai és (last but not least) Herold szerepeltek. Sok taps és sok jókedv: ez volt az est képe. Jusson a jókedvből derék katonáinknak is, akik messze idegenben várják a karácsonyt. (+)

* Henny Porten és Fröhlich Elza az Apolló új műsorán. Ha hű re-erédiát akariuk adni az Apolló-színház ma esti premierjének, elsősorban is meg kell állapítanunk, hogy a mai bemutató valóságos ünnepi est volt. Nemcsak a közönség óriási érdeklődése avatta az új Apolló mai premierjét, hanem nagy része van ebben az új műsor szenzációszámba menő számainak. A mozi két legkiválóbb, legszebb és legnépszerűbb sztárja: Henny Porten és Fröhlich Elza lépett fel egy műsoron. Henny Porten az ő csodálatosan elbűvölő lányával egy paizsos leányt játszik szűzárzó jókedvvel a elragadó közvetlenséggel. Régeen keltett mozikép annyi derűt, mint a német Mester-filmgyárak ez a rendkívül szellemes vígjátéka. Fröhlich Elza a Nordisk-filmgyár nagyszerű újdonságának: A nyugati lányának címszerepét játszotta el a tökéletesen megszokott kvalitásokkal. Fellépésének érdekességét növeli, hogy nem a társadalmi drámák világában látjuk őt, hanem vadregényes, színpompás tájak levegőjében. A tomboló elragadtatással fogadott új műsört még kedden mutatja be az Apolló színház. 8

* Az ajtónélküli ház. (Detektívaláger az Urániában.) A színház tegnapi képe a teljes siker jegyében, egy igazán élvezetes színházi est benyomását keltette. A nem mindennapi érdekes téma, mely pompás feldolgozásban igazi libilineselő szűzét alkotott, olyan nagyszerű jeleneteket varázsolt a vászonra, hogy a közönség izgatott kíváncsisággal leste a folytatást és nem nyugodott meg addig, míg a darab végén egy izgalmas jelenetben a megoldás nem közeledett. Egy igazán jó bűnügyi dráma az, melyben a helyzetek lekötnek, hol még idők sem marad a valóságosságára csak gondolni is. A Deutsche-Bioskop társaság nagy gondal állította össze a filmet és a kiállítás tökéletessége versenyzik a tartalom érdekességével. A nagyszerű kép ma megy utóijára, de amennyiben csak lehetséges lesz, az igazgatóság a közönségnek megfelelően, leközelebb ismét műsorra veszi ezt a kitűnő képet. — Bródy Sándor: Lyon Lea legközelebb tökéletes szépegegy filmvelvételben fog megjelenni az Urániában. 5

* Aradi Zene Konzervatórium. Értesítem a t. közönséget, hogy Páthy-Waldherr Irma bécsi opera és hangversenyesen, bécsi népművészetben az énektanárnői állást. Páthy-Waldherr Irma a világhírű Rose Papier cs. és kir. kamaranékesnő, a bécsi zeneakadémia mesterejének kiváló tanítványa. Mátter Állor József igazgató. 4788

A háborús spekulációról.

(Ma eladni, holnap venni. — A bécsi Habsburgban. — Egy-két kis krach. — A „kézsók“.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 6.

Spekuláció mindig volt a világon, sőt voltak, a kik ezt a valamit művészetnek nevezték. Ha művészet, akkor ennek legelőkelőbb fajtája az, a mit háborús spekulációnak neveznek. Nemcsak azért közönséges és megvetni való, mert drágító hatásait annyira érezzük, hanem azért, mert módszerében nincsen semmi a mi valamennyire imponálhatna. A békés időkben a spekulációhoz szímet kellett, a messze jövőben lévő dolgok megérzése, jelentéktelenség látszó események okos megítélése, tulajdonság az egyszerűbb agyu emberek eszén, elhatározó-képesség a hausse vagy a baisse keresztutjánál és sok egyéb, a mi mellett még mindig ott volt a kockázat, hogy az előre nem látott körülmények, vagy valami számításbeli hiba fölrujják az egész haditervet.

A háborús spekuláció mindössze az: venni. Ma venni és holnap, esetleg holnapután, vagy egy hét múlva eladni. Mert, hogy holnap biztosan drágább lehet eladni, mint ahogy ma vették, az a háború egyszerűségéhez tartozik. Sőt van olyan háborús spekuláció: ma eladni, és holnap megvenni, amit ma eladtak. Van a spekulációnak olyan módja is, amely nem ad még el holnap, vagy holnapután, hanem felhalmozza a készleteket és vár, amikor az árhullámozás a csúcspontjára jut, — ez azonban már tulajdonság az egyszerű műkedvelő-spekulánsok bátorságán a szel csak a nagybankok foglalkoznak.

A műkedvelők: ezek vetik oda magukat legjobban a háborús spekulációnak. Eleinte a műkedvelők hadseregszállítással foglalkoztak. Ez azonban veszedelmes terület volt a onnét le is szorította őket a hadseregnek az az intézkedése, amely kimondta, hogy bakesot ezután ügyvédek felelőségei nem szállíthatnak, hanem csak cipészek, rizst pedig nem kísérhet a nyugalmazott tanácsosné, csak a nagykereskedő.

Maradt tehát a spekuláció: abban, a mi-ben. Bab, dió, lenese, rizs, bor, aszaltszilva, tarhony, gubacs, méz, vöröshagyma, — és minden egyéb. Valamikor ehhez szakértelm is kellett, a szokványok megismerése; ma csak ennyi: ma venni, holnap eladni. Igaz, hogy az élelmiszerekkel való spekulációt megduszasztotta az, hogy ez maradt az egyetlen tere az üzérkedésnek. Az értékpapir-börzék is vannak csakva, a magánforgalomban egy-két értékpapir játszik, a gabonabörzéken csupa maximum árú gabonát jegyeznek, mit csináljon az a szegény gazdag, aki nem tud belenyugodni abba, hogy csak a pénze nagy százalékot hozzon a bankban?...

Az élelmiszer-spekulánsoknál nem kevésbé érdekesek azok, akik a ruházati és egyéb árucikkkel spekulálnak. A Bécsbe utazó vidéki kereskedők egész új világrész módjára járnak azok között a viszonyok között, amelynek a császárvárosban vannak. Ha valakinek példái kanavász kell, szövet, cipő, vagy selyemáru: elmegy a gyároshoz. Nincs áru. Elmegy a nagykereskedőhöz, az ügynökhöz. Nincs áru.

— Hol van hát az áru?

— Menjen a Habsburgba!

A Habsburg kávéházban gyűlnek össze azok, — többnyire galíciai bevándorlottak —

akik még a háború elején, vagy később összevásároltak minden lehetőt, minden fajtájú cikket. Most ők adják el — elképzalható haszon mellett.

A vidéki kereskedőnek csak le kell ülnie a Habsburgba és néhány pere múlva húszszemű „fökhajtó“ megszólítja:

— Rőtös-portékát szeretne vagy konfektót?

Sőt egyéb kalandról is beszélnek. A vidéki bolos bamegy egy nagykereskedőhöz, kér valamit, aminek megmondják az árát:

— Párja tizenöt korona.

— Tizenegy ötvenért megveszem.

A vevő háta mögül megszólal egy galíciai hang:

— Az az áru megvan véve tizenhat koronáért. Ha eljön a Habsburgba, tőlem majd tizennyolcért megkaphatja.

Természetesen, az ilyen spekuláció a leggyengébb és a legkevésbé következetes. Milyhelyt valamiben a számítása nem vált be, kéz rögtön „dobni“ az árut. A diót már egész szípen verték föl egy korona ötvenen fölül, sőt közel a két koronához. Egyszerre egy vészir futotta be a budapesti Royal kávéházat, amely szintén kedvelt üvegháza a spekulánsoknak:

— Jön a bolgár dió!

Es egyszerre esett, esett a dió, egész addig, a míg valamelyik spekuláns megállapította: még nincs itt a bolgár dió.

Hasonló krach következett be a trikó-árakban, annak a hírére, hogy a hadsereg nem fogja drágán rekvirálni az összevásárolt nagy készlet-hagyeket.

Mi lehet képzalni, hogy a béke első szelkőjére milyen esztelen kapkodásba fog az ilyen spekuláció. Sajnos, a békétől sem lehet az árak gyökeres megváltozását várni, mert az anyaghiány még az után is fog tartani, az azonban bizonyos, hogy egy ideig kétségbeesre fognak a spekulánsok azon igyekezni, hogy egybevásárolt borsóikon és harisnyáikon tulajdonok. Műnyalven így mondják:

— Nem szeretnék a kézsóknál ott lenni.

Tudniillik, a mikor a drágaság a bucsuzásnál lendja a kézsókat. Es ez a gondolat kezd már most létezni a spekulánsok kedvét.

Értekezlet a Pénzügyi Központtól. Budapestről jelentik: A Pénzügyi Központ Országos Egyesülése, a pénzügyminiszternek a Pénzügyi Központ tárgyában a képviselőház elé terjesztett jelentését és az azzal kapcsolatban bemutatott alapszabályokat szerdán délelőtt tíz órakor a budapesti ipar és kereskedelmi kamara helyiségében tartandó szaktanácskozáson beható vita tárgyává teszi. A tanácskozás elnöke Lukács László, eladója Hantos Elemér dr. lesz.

A munkapárt értekezlet. Budapestről jelentik: Az országgyűlési nemzeti munkapárt ma este nyolc órakor értekezletet tartott. Az értekezleten Khuen-Héderváry Károly gróf elnök üdvözlölte a megjelenteket, különösen azokat, akik a harctérről jöttek vissza kötelességük teljesítésére. Ezután Hegedűs Loránt ismertette az indemnitási állami tisztviselők háborús segélyezéséről szóló törvényjavaslatot, továbbá a közönségi zárszámadások eredményére és a eszeseladásra vonatkozó jelentést, amelyeket az értekezlet hozzászólás nélkül egyhangulag elfogadott.

Meglopott katonai gyorsfutár.

(Báró Willand százados eltűnt iratai.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Nagyvárad, dec. 6.

Lázás és kínos szenzációt keltett tegnap délelőtt a nagyváradai rendőrség büntügyi osztályán Willand Miklós báró százados megjelenése. Willand Miklós báró a vezérkarhoz beosztott huszárszázados és a hadügyminisztérium rendkívüli gyorsfutárja. Bizalmas rendeletekkel és fontos katonai iratokkal pár nap előtt indult el Bécsből Budapestre. Tulajdonképen megbízatása és rendkívüli küldetése Budapesttől kezdődött. Feladata volt, hogy a fővárostól kezdve egészen le Predeálig az összes nagyobb városok Stationskommandójának átadja a hadügyminisztériumból magával hozott rendeleteket.

A rendeletek és a többi jelentős katonai iratok egy irattáskában voltak elzárva, amelyet Willand Miklós báró százados az első osztályú félőn fülkében a pamlastra helyeztet el. A budapesti vonattal tegnap délelőtt érkezett a gyorsfutár Nagyváradra.

A vonat megérkezése után szonnakiszállt a fülkéből. Az irattáskájából egy bizalmas rendeletet vett magához és ezzel a Stationskommandóhoz ment, hogy azt átadja. A többi rendeleteket és iratot tartalmazó táskát azoni ban szerencsétlenségére nem vette magával, hanem otthagyta az elsőosztályú fülkében kardjával és több apró csomaggal együtt.

Körülbelül tíz perc múlva Willand Miklós báró visszament az elsőosztályú fülkéjébe, hogy a vonattal tovább utazzon Kolozsvár felé. A hogy a fülkébe belépett, nagy mezdöbbernéssel vette észre, hogy a katonai iratokat tartalmazó táskát eltűnt. Az irattáskával együtt eltűnt még a kardja és a többi csomagja is.

Willand Miklós báró tűstét jelentést tett az esetről a pályaudvari katonai parancsnokságnak és a rendőrségnek. A vonatot erre átkutatták, de nem tudtak nyomára jutni a titokzatos módon eltűnt fontos irattáskának. Mivel az irattáskát nem sikerült megtalálni, Willand Miklós báró megszakította az utját és kocsira ülve a pályaudvarról a rendőrségre ment fel. Itt Dayka Endre dr. rendőrkapitánynak tett jelentést a megdöbhentő lopásról, aki a nyomozás megállítására detektíveket küldött ki. A detektívek még a délelőtt folyamán kutatást tartottak az egész pályaudvar környékén. Mivel az a gyanu merült fel, hogy a valami személyzet valamelyik tagja lopta el az irattáskát abban a reményben, hogy nagy pénzösszeget talál majd benne, a detektívek átkutatták az Erzsébet-ligetet, az olasz temetőt is, hátha az ellopott táskára ráakadnak. A nyomozásnak azonban semmi eredménye sem lett.

Willand Miklós báró maga egyáltalában nem tudja, hogy ki lehetett az irattáska tolvaja. Utja alkalmával nem vette észre, hogy valaki szemmel tartotta volna. Az irattáskának a kézrekerítése rendkívüli érdeke Willand Miklós bárónak, mivel fontos iratok voltak benne s ezért ezer korona díjat tűzött ki annak, aki az ellopott irattáska nyomára vezet. Willand Miklós báró tegnap egész délután maga is kutatótt az irattáska után, hasonlóképen a mozgósított detektívtestület óriási tevékenységet fejtett ki. Bármeanyire is igyekeztek a detektívek, a tegnapi nap folyamán semmi nyomra sem tudtak akadni. Willand

Miklós báró, míg az ellopott irattáska meg nem kerül, Nagyváradon fog tartózkodni. A gyorsfutár a kellemetlen és megdöbhentő lopásról jelentést tett a hadügyminisztériumnak is.

H I R E K.

Heppes Aladár sirkövére.

(Arad, 1915. december 6.)

Hazahoztunk. Hogy a kiktől el kell [válnod,

Itt álmodd közöttünk, csöndes siri [álmod.

S míg száz édes emlék a boldog multba [von,

Hogy kikisérhesünk utolsó utadon.

Hogy ami virágból hó, fagy közt meg- [maradt,

Behinthesünk véle csöndes sirhalmodat,

Tavaszzal helyettük az ébredő hanton,

Porló szivedből, hogy új virág fakadjon.

— Hazahoztunk. Hogy itt, sírod köré [állva,

Tündöklő betűkkel írjuk föl fejfádra:

Hős volt. Küzdött. Meghalt, — hogy [örökké éljen.

Örök dicsőség közt, mindnyájunk [szívében.

Dálnoki Lajos.

— Kitüntetés. A 28-as tábori vadászoktól a 3-as vadászokhoz áthelyezett, Sirbu János ópálosi hadnagyot, a dob rdol fensikon tanusított vitéz magatartásáért a király a signum laudissal tüntette ki. Ugyancsak a signum laudist kapák meg Langer József, Radvány Miksa, Pásztor Sándor és Lenz Engelbert 33. gyalogezredbeli főhadnagyk. A király Frencák Rudolf és Pecurár Brutus 33. gyalogezredbeli főhadnagyk (utóbbi tartalékos) ujból a signum laudist adományozta az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásukért.

— A katonák karácsonyi ajándéka. A városi tanács a következő felhívást bocsátotta ki: Vitéz, hős katonáink immár a második karácsonyt a családi otthontól távol a drága vérrrel áztatott harcmezőkön fogják eltölteni. A szeretet szent ünnepe mindannyiunknak kötelességünké teszi, hogy me-em ékezésünk révén a szeretet melegét küldjük el drága véreinknek. Felhívjuk Arad sz. kir. város közönségét, hogy a harcmezőn küzdő katonáink részére szánt karácsonyi ajándékok beszeresésére céljából pénzbeli adományait a polgármesteri hivatalba sziveskedjenek beküldeni.

— Napiparancs egy versről. A harotérről kapjuk ezt a kedves históriát: A napiparancs többnyire hivatalos szolgálati foglyakkal, de mindenesetre katonai dolgokkal foglalkozik. Ez alkalommal, mint annyi más, ez a tétel is megdőlt. Egy napiparancs kivonattát küldik nekünk, amely így szól: A mai parancsban, az ezred minden tagjával közlünk egy hazafias költeményt, melynek szerzője Kálmán Sámuel népfőlkész-kadét. Ezt a verset, a . . . számú menetzászlóalj elvonulásakor Sörbök János népfőlkésznek, kimutatott hazafias érzékükért, valamint a leányasának adott jó példért és lelkesítésért, a lefelőbb szolálat nevében, szives köszönetet mondok. K . . . őrnagy, ezredparancsnok, S . . . százados, ezredsegéd-tiszt. — A távoli harotéren is ilyen méltánylásban részesültek a költők.

— Eljegyzés. Maresch Matildot, Maresch Gyula aradi nazykereskedő leányát eljegyezte Hendl B. dr.

Dr. Babutia Tivadat orvos eljegyezte Bodea Flórátt, a kórösbökényi gör. kel. esperes bájos leányát.

— Nyolc napi elzárás a titkos találkozóért. Grumás László dr. rendőrkapitány ma egyenként nyolc napi elzárásra ítelt egy aradi asszonyt, egy aradi tisztviselő válóféltben levő feleségét és fiatal lánytestvérét. Az asszony és a leány ellen ugyanis hetekkel ezelőtt panasz érkezett a rendőrséghez, hogy a Kossuth-utcai katona kórház közelében levő lakásukat az éjjeli mulatozásoknak állandó tanyáivá tették és a mulatozásokon több beteg katonát láttak vendégül. A rendőrség detektívei több ízben megfigyelték a lakásban történeteket s miután maguk is meggyőződtek, hogy a panasz valót mondott, megindult a kihágási eljárás. A tárgyaláson az asszony és a leány kicsanonzásai beigazolást nyertek s a rendőri büntető ezért szigorosan elítélte őket.

— Mikulás-ünnepe a Weitzer János-utcai tartalékkórházban. A Weitzer János-utcai szükség-tartalékkórházban vasárnap megkapó kedves Mikulás-ünnepe folyt le. A megüvő ünnepe már délelőtt misével vette kezdetét, melyet főtisztelendő Payer tábóri lelkész a kórház orvosoján celebrált. A kórház ápolítai kivétel nélkül jelen voltak a szent misén és mindnyájuknak élénk emlékezetében fog maradni a kedves ünnep, melyen a tábóri lelkész lélekemelő produkciót mondott. Dölután ünnepi uzsona volt, melyet Birkenheuer Miklósné adományozott. Később a katonák diszesen és izlésesen kiállított csomagot kaptak, dusan felszerelve szivarral, cigarettával, mézeskaláccsal, almával, körtével, dióval mint Mikulásai ajándékot. A csomagokat az eddig is rendkívüli áldozatkészséggel működő Dein Paula urhölev ajándékozta. A szép ünnep rendezésében résztvettek mindazok, akik már a háboru kezdése óta, mindig a legnagyobb áldozatkészséggel és munkaszeretettel működtek közre a kórház vezetésében, nevezetesen: Fischer Irén, Mayer Miklósné, Morgenstern Gyuláné, Bartha Samuné, Sztoika Anna és Klein Marcell, valamint Lás Forbát dr. ezredorvos, kórházparancsnok, fáradhatlan adlatusával, Herce Sándor honvédhadapróddal és Grour D. Viktor dr.

— A szerb vámtarifa. Bécs. A Neue Frai Presse jelenti, hogy a legközelebbi napokban megjelenik a meghódított szerb terület vámtarifáit megállapító hivatalos rendelet. Körülbelül olyan tételek lesznek majd ebben a rendeletben, mint az orosz területre érvényes tarifában. Igen sok áruajta vámentesítve lesz.

— Ruházati cikkek szállítása. Az aradi Kamara közli: A hadügyminisztérium, most vtt ériesülés szerint, december hó első felében a következő ruházati cikkeket kívánja beszerelni: gyapjúkabátokat, (illetve a célra használható légy gyapjúszövetet), — hátizsákokat, polgári kabátokat (zakkó), mellényeket, nadrágokat, télikabátokat (Mentschikoffot.) Az utóbb említett ruhaneműk a tábóri szolgálatot teljesítő polgári kocsisok és munkások stb. ruházatára fognak szolgálni és tartós, sőtét szintű kelméből készitendők. Az ajánlatok mintával láthatók el és tartalmazniok kell a szállítási árat, mennyiséget és szállítási időt. Előnyben részesülnek azok az ajánlatok, amelyek szonnal átvehető árukra tételnek, a nem egyszerű, hanem folytatolagos részletekben beszállítandó árukra tett ajánlatokban azonban mindenesetre pontosan meghatározandó, hogy mily havi részletekben és havonként mennyi áru fog szállítatni. Ajánlatok a ca. és kir. hadügyminisztériumba Wienbe küldendők.

— A német kancellár nyilatkozik. Berlinből jelenti: A birodalmi kancellár kilencedikén a Reichstagban nagy politikai beszédet mond. Ezen a napon tartják a szocialisták is az ismert interpellációt, melyre a kancellár rögtön fog válaszolni.

— Elsülyesztett magyar gőzös. Fiuméből jelenti: Az olaszok az O'va nevű Ungara Croata határt, melyet már a háboru kitörésekor lefoglaltak, hir szerint Velence előtt elsülyesztették.

— Bevonulás miatt zárva. Egészen bizonyos, ha más nem, a korzó sétáló hölgyközönsége észrevette, hogy az Andrassy-téren a Központi és Hungaria kávéház között levő drogeria üzlet néhány nap óta zárva van. A lehuzott vas-redőnyön elhelyezett órdulán ott olvasható a háboru alatt ismeretesebb lett szokásos megindoklás: „Bevonulás miatt zárva”. Maga az eset nem hat az újság ingerével, hiszen Aradon sem áll ez az esemény egyedül. Azonban amíg a fővárosban és más nagyobb vidéki városokban a fő vonalon ugyyszólván uton-utfélen becsukott boltokra akad az ember, addig Aradon inkább csak a mellék utcákban és külvárosban található néhány bezárt üzlethelyiség. Arad eddig e tekintetben szerencsés volt és bár tagadhatatlan, hogy sok a kereskedő a már bevonult és még behívandó népfelkelők között, remélhetőleg, a jövőben is minden nagyobb megvázkódítás nélkül esik át a kereskedő-világ a háboru okozta nehézségeken. A most bezárt M-latszer üzlethez, amelynek ideiglenes bezárását sok szép aradi asszony sajnálja, hisszük, nem fog csatlakozni több olyan — mondjuk — főtéri üzlet, amelyet már valamennyien megsiratnánk, mert az a szomorú körülmény emellett, hogy a város kereskedelmének vissza fejlődését vonná maga után, egyben existenciák megszűnését jelentené.

— Adományok. A Szent-Péter-téri tartalékkórházban a betegek uszonaiános a következők járulnak hozzá: Neuman Dániel báró, Neuman Károly dr. báró, Csipkés Ernőné, Áknay Andorné, dr. Mittler Izidorné, Szentes Sománé, Vajda Józsefné, Koch Hermine, Vajda József, dr. Löwy Mihályné, Pálmai Andor, Roth Zsigmondné, Lustig Andor, Pálmai Lajos, Adler Andor, Mav Jánosné, Schreiber Viktorné, Seidner Frigyes dr., Weisz Márk, Kell Lipót dr., Stauber József, Goldschmidt Sándorné, Rosenberg Arnoldné, Lustig Armin, Tenger Lászlóné, Fuchs Arnoldné, Hoffmann Adolfné, Molnár Lászlóné, Spitzer Henrik, Magyar Iona, Heller Bence, Bustini Sándor, Bene Sándor, Endrey dr., Vörös László dr., Löffler József, Singer Gyuláné, Menezer Jakabné, Weisz Lajosné, Daurch Testvérek, Rosenberg Miksa dr., Bing Hugó, Loránt Emánuel, Nikolits Sándor, Kalmár József, Elcs Béla dr., Glück Károlyné, Bass Simon.

— Megtorpedózott hajók megmentett legénysége. Marseilléből jelentik: A Ville Dalger gőzös megörkezett és magával hozta egy a napokban megtorpedózott angol gőzös tizenegy megmentett matrózát. A Bologna olasz gőzössel a megtorpedózott Trentino olasz gőzös tizenhat embere ideérkezett.

— Az oroszországi zsidóhajtsza. Stockholmból jelentik: A „Fjen” jelentése szerint a Pétervár melletti Kolpino városká ból az összes zsidókat kiutasították, akiknek négy napon belül távoznok kell. Azok a pétervári zsidó egyetemi hallgatók, akik Kolpinoban laktak, számszerint háromszézan, nyegvennyole óra alatt voltak kénytelenek távozni.

— A Vörös-Kereszt karácsonyi vására. Arad társadalma igazi örömmel és érdeklődéssel fogadta ama hírt, hogy a Mária-kongregáció karácsonyi vásárt rendez a Vörös Kereszt nemes céljaira. A jótékonyosú vásár érdekesnek ígérkezik. A rendezőség az elárulatra kerülő ajándék-tárgyak dus választékát nyújtja s dacára a humanus célnak, a cikkeket olcsóbbak lesznek, mintha azokat az üzletokban vásárolná meg a publikum. Vasárnap délelőtt nyílik meg a karácsonyi vásár a Központiban s négy napig tart. Minden délután más műsorban gyorokódhatik a vásár közönsége. Délelőtt bárki ingyen látogathatja a vásárt míg délután a belépődíj személyenként 50 fillér.

— Szerelmi dráma. Budapestről jelentik: Walter O., Walter O tó postafelügyelő leány a szóváltás után vőlegényére, Szendrői József pénzügyminiszteri fogalmazót választotta, a házasságkötést tett, azután főbe lőtte magát. A leány rögön meghalt, a férfi súlyosan megsebesült.

— Halálozás. Annyal István, aradi bank-hivatalnok, néhai Annyal Dezso volt aradi előmester ösvegyének egyetlen fia szombaton huszonnyolc éves korában meghalt. Ma délután temették nagy részvét megnyilatkozása mellett.

— Árverés a vasuton. December 15-én délelőtt 9 órakor itt a következő árak: fegyvereket és 1 koffer ruhát árvereznek el az aradi állomáson a raktár helyiségben.

— Gyermek kocsik és gyermek szék, valamint újdonságok óriási választékban naponta érkeznek Fischer nagyáruházában Szabadság-tér. Már készült a karácsonyi térlet, mely december hó 1-én nyílik meg. Mindenkinék ajánljuk, mint legjobb bevásárlási forrást a Fischer Nagy Áruházat a Szabadság-téren. 227

— Papírárukból nagy engedményt nyújt viszonteladóknek Kerpál papírnagykereskedése. 193

— Üzleti könyvek, u. m. strazzák, tévkönyvek és irodai cikkek Kerpálnél. 193

Polgári bíróság illetékes a bakancsszállítók ügyében.

(A bécsi landwehr-bíróság döntése.)

az Aradi Közlöny tudósítójától.

Bécs, december 6.

A landwehr hadbírósa ma folytatta Beck Ferdinánd cipőkereskedő hadsergezási bíróperét. Beck olyan bakancsokat szállított a hadseregnek, amelyeket előbb már, mint használhatatlant, visszautasítottak. Ezenkívül, hogy magáról elterelje a gyanút, március elején feljelentést tett három számára dolgozó cipész: Blau Mór, Blau Salamon és Malouschek Ferenc ellen. Ezek ellen a bíróság a vizsgálat után, megszüntette az eljárást, ellenben súlyos gyanu alapján letartóztatta Becket, mert a bakancsok talpát pappendekliből készítette.

A tárgyalás második napja Blau Salamon tanukihallgatásával kezdődött, aki elmondta, hogy a cipőket Beck utasítását készítette papírból. Csak a munka befejeztével mondta Beck, hogy mióbort ne használjon, de a pappendekliből akkor sem beszélt. A tárgyalás vezetője

szemére vetette Blauak, mintha teljesen eljárták.

— Azt tett, az eddig abból, hogy katonáinkat a Kárpátokban megdijja, mondja a tárgyalás vezetője.

Bisler Erzsébet, elárultató Beck ügyében volt a következő tanu, aki elmondta, hogy valahányszor az üzletbe eljött a bevásárló bázsottság, mindig hangsúlyozták, hogy jó volna, ha mindentűt ilyen jó cipőt kapnának.

Malouschek Ferenc cipésmester tanu kijelentette, hogy legfeljebb tíz pár cipőbe tett pappendeklit. A bíró: Egyetlen pár cipőbe sem szabad papirt tennie, egyetlen katona lábának lefagyását sem szabad elősegítenie. — A tanu: Engem az nem zavar. — A bíró: Magát nem, de a katonát.

A következő tanu Stockbauer Jakob, aki tíz éve eladó Beck üzletében, elmondja, hogy Beck sokszor utasította cipészeit arra, hogy csak a legjobb anyagot használják. Elmondja, hogy a visszautasított cipők egy részét eladta a lengyel légióknak, de ezek között egynek sem volt papirtalpa.

Ohodowski Jaroszláv cipészsegéd. Blau munkása, azt vallja, hogy gazdája utasítására állandóan pappendeklit használt a cipőthöz. Nem hitte, hogy a cipők harctéri használatra készülnek, mert ahhoz a felsőrész is tulgyenge volt. Blau ezt tagadta, mire a tárgyalás vezetője rászólt:

— Magára nézve Blau ur, kezdenek az akták lezáródni.

Blau Mór cipésmester elmondja, hogy tényleg papírból dolgozott Beck részére, de nem tudta, hogy a cipőket a kincstárnak szállítják. Erre nem is gondolt, mert a Becktől kapott felsőrész nagyon silány volt.

Beck vádlott kijelenti, hogy a Blauknál gyártott cipőket üzletében adta el és csak tévedésből került azokból néhány pár a hadiszállításba.

Asután Krupka Ferenc cipész, Bauer József cipész, Weiss Simon cipész, Guttmann

Osztrák-magyar bank.

Az 1915. évi december 4-én megtartott kisorsolásnál kisorsoltatott:

4°/_o., 50 éves, forintról szóló záloglevelekben

1,394.000 K és

4°/_o., 50 éves koronáról szóló záloglevelekben

687.000 K.

Az 1915. évi december 4-én kisorsolt záloglevelek 1916. évi április 1-én fogva úgy a jelzáloghitelbiztosárnál Bécsben valamint valamennyi bankintézetnél ki fognak fizettetni.

A f. é. december 4-én kisorsolt és a korábbi kisorsolásokból még fel nem vett 4°/_o., záloglevelek számszámjegyzéke a nevezett pénztárnál és valamennyi bankintézetnél kívánatra ingyen kiszolgáltatik.

A kisorsolt záloglevelek kamatoztatása az illető kisorsolás után legközelebb következő szelvényhatáridővel megszűnik, tehát a f. é. december 4-én kisorsolt zálogleveleket illetőleg 1916. évi április 1-én.

Bécs, 1915. évi december 4-én

OSZTRAK-MAGYAR BANK.

Popovics
kormányzó.

Wiesenburg

Schmid

4780

lőtanácsos.

vezérigazgató.

Dávid cipész, Mählestein Anselm cipészsegéd és Kottak Ferenc cipészsegéd tanukihallgatása következik, akik mind elismerték, hogy a cipők talpát Beck utasítására pappendekliből készítették.

Gribowsky József, egyetem tanár, a lenyél légió alhadbírója elmondja, hogy Stockbauer-tól, Beck tiszteletvezetőjétől vásárolta a cipőket, azonban a mintacipők rendezés katonai kábelik voltak. Stockbauer viszont kijelenti, hogy a négyesemközt tárgyalásnál figyelmeztette az alhadbírókat arra, hogy a cipőket egy bizottság már visszautasította, mert kissé hibásak. Gribowsky ezt tagadja, ellenben kijelenti, hogy a légióban senki sem tett panaszt a cipők minősége miatt.

Ezzel a tanukihallgatások befejezést nyertek, majd hosszas tanácskozás után a Landwehr hadosztálybírója úgy döntött, hogy nem illetékes az ügy elbírálására. A határozat megokolása kifejti, hogy bár a vádlott hasznavehetetlen cipőket szállított, nem volt feltehető, hogy akkor, a mikor azokat részben áruba bocsátotta, tudomása lett volna arról, hogy a kik megvásárolták, katonai öflokra akarják használni, tehát a katonai büntetőtörvénykönyv 27. §-a, a mely a hadsereg épsége ellen elkövetett vétségéről szól, nem alkalmazható. Maga az a tény, hogy valaki rossz cipőket szállít, még nem a hadsereg épsége ellen elkövetett vétség, tehát ebben az esetben nem a katonai törvények illetékesek, ellenben az államügvsétség feladata eldönteni a kérdést, vajon ebben az esetben lehet-e szó a polgári törvények alapján üldözendő cselekményről.

VÁROS ÉS MEGYE

Folytatólagos sorrendje az Arad város törvényhatósági bizottsága által december hó 9-én d. n. 4 órakor tartandó rendezés havi kögyűlésben tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak. 14. A műszaki bizottság előterjesztése a h. gépüzemigazgató díjazása tárgyában. 15. A műszaki bizottság előterjesztése kedvezményes vizsgáló díjak megállapítása iránt. 16. A műszaki bizottság előterjesztése szavatossági biztosítás kötése iránt. 17. A műszaki bizottság előterjesztése a hatósági jeggyár kibővítése tárgyában. 18. A tanács előterjesztése a műszaki bizottságnak kiegészítés iránt. 19. Westman Gyula lóvasuti könyvelőnek tiszta kiutalványozása iránti kérelme. 20. Az Aosev. kérelme 116 négyesemközt közterületnek átengedése iránt. 21. A m. kir. belügyminiszter leirata a Kaeza-utca burkolása tárgyában. 22. A Máv. előterjesztése a posta épület előtti tér rendezése tárgyában. 23. A tanács jelentése egyik Weitzer-utcai bolti helyiség bérbeadása iránt. 24. A m. kir. belügyminiszter intézkedése a közselelem iskolai tanácsok illetménye tárgyában alkotott szabályrendeletre vonatkozólag. 25. Az aradi Nemzeti Színház tagjai kéri, hogy a téli idény tartamára a színház fűtésével és világításával kapcsolatosan felmerülő kiadásokat a város közönsége fedezze. 26. A vakokat gyámoltó orsz. egyes. egy Aradon létesítendő intézet és internátus fenntartásához anyagi támogatást kér. 27. A tanács előterjesztése a vallás és közoktatásügyi kormánytól államsegély kérése tárgyában. 28. A „Bolgár Vörös-Kereszt Egyesület” támoga-

tására alakult országos bizottság anyagi segélyt kér. 29. A magyar királyi belügyminiszter ut a harctereken küzdő hő katonáink részére karácsonyi adományt kér. 30. Az aradi Római Katolikus Háziaszonyok Egyesület kéri, hogy a városi árvaházban elhelyezett gyermekek álmézése tárgyában velük megkötött szerződés egy évre meghosszabbíttassék. 31. Az igazoló választmány jelentése a folyó évi november hó 14-én az I. II. és IV. kerületben megtartott törvényhatósági bizottságl tag választás alkalmával megválasztottaknak igazolásáról. 32. Beszuka Lipótné kérelme szülészeti oklevelenek kihirdetése iránt. 33. Dr. Dénes Sándor kérvénye orvosstudiori oklevelenek kihirdetése iránt. 34. A tanács előterjesztése Dr. Virágh Lajosné kegydíj megazavazása iránti kérvénye tárgyában. 35. Tanács előterjesztése, hogy Jovanov Péter, Matusz Béla, Bertins András, Pintye Miklós, Oravetz Miklós és Pálfi Domokos által emelt új épületek bérjévedelmeire a községi adómentesség megadassék. 36. A belügyminiszter leirata a III-ik hadikölcsön jegyzése tárgyában. 37. A tanács előterjesztése a szennyvizosatorna fizem költségeinek mikénti fedezése tárgyában alkotott szabályrendelet módosítása iránt.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Kedd, 1915. évi december 7-én:

C) Bérlet. C) Bérlet.

A legénybucsu.

Operetta 8 felvonásban.

Kezdés este 7,30 órakor.

Felolós szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.*

Arad és környéke mélyen tisztelt uri hölgyközönségének szives tudomására hozom,

hogy a világhírű Hirsch-féle szabással akadémián a tanfolyamot Berlinben elvégzem és ma naptól kezdve az általam előállított ruhák, costümek, köppenyek, stb. csak elszájtított, már igen sok ki-tüntetéssel megjutalmazott módszer szerint fognak elkészülni.

Azon mélyen tisztelt hölgyeim, akik ezen módszer szerint öhajtják kostümeiket, köppenyeket elkészíttetni, mély tisztelettel kérem, sziveskedjenek becses látogatásaikkal és megrendeléseikkel megtisztelni, amennyiben én úgy a kifogástalan szabást, mint a legjobb kiállítás előre is biztosítom. — Szives rendeléseiket kérve, vagyok illő tisztelettel

HIRSCHLER CAROLA,
Vörösmarthy-utca 1.

* Az esztendő alatt közölttekért nem vállalunk felelősséget.

Könyv-, papír- és zeneműkereskedés

Décsi Géza

Arad, Ferrey-u. Hunyady-palota Telefon az. 902

Mese-könyvekben olcsó karácsonyi vásári	Karácsonyra!	Mese-könyvek!	
	Benedek, Kis-könyvtár (60f. helyett)	Most!	
	Filléres-könyvtár	40 fill.	
	Legszébb Grimm-mesék	K 1-—	
	Ezeregyél meséi	K 1-—	
	Gulliver utazásai	K 1-—	
	Krudy, Ifjuság, kötve (K 4-—)	K 2-—	
	Ugyanaz . . . füze (K 3-—)	K 1-50	
	Sziklay, Testvérek . . . (K 4-—)	K 2-—	
	Ugyanaz . . . füze (K 3-—)	K 1-50	
Kince, Magyar ég alatt (K 4-—)	K 2-—		
Ugyanaz . . . füze (K 3-—)	K 1-50		
Solyomay, Uttrajzok (K 4-—)	K 2-—		
Ugyanaz . . . füze (K 3-—)	K 1-50		
Tarcsay, Szt. Margit (K 4-—)	K 2-—		
Ugyanaz . . . füze (K 3-—)	K 1-50		
		Keménylapu képeskönyvek!	
		Apró-cseprő képek	40 fill.
		Mindenféle verses képek	40 fill.
		Az én kis képeskönyvem	50 fill.
		Apró képek, mégis szépek	50 fill.
		Mancika képeskönyve	60 fill.
		Mulatnak a gyerekek	60 fill.
		Csingilliget képeskönyv	80 fill.
		Sok-sok apró szép dolog	80 fill.
		Kis cirkusz (10 lapos)	K 1-—
		Kis pajtásom (2 oldalos)	K 1-—
		Kicsinyek világa	K 1-—
		Séta az állatkertben	K 1-50
		Kis katonák képeskönyve	K 1-50
		Tündérmesék képeskönyve	K 1-50
		Mackók mulatnak	K 1-50
		Vidéki rendelést pontosan elintézek.	

APOLLO SZÍNHÁZ.

1915. december 7-én, kedden

A Nordisk Films Comp. ujdonsága:

Nyugat leánya

társadalmi dráma 3 felvonásban.

Főszereplők:
Else Fröhlich Olaf Föns.

A Berliini Messter-gyár alkotása:

Henry Porten sorozat:

Sohse megyek férjhez

szel'emes vigjáték 3 felvonásban.

Főszereplő:
Henny Porten

Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek.

SIROLIN "Roche"
 mellbetegségek, számarhurut, asztma, influenza ellen.
 Ki használjon sirolint?
 1. Mindenki, aki hosszabb idő óta szenved köhögésben. Mert jobb betegségeket elhárítani, mint gyógyítani.
 2. Azok, kik krónikus légcsőhurutban szenvednek, sirolint használnak.
 3. Asztmában szenvedők, kiknek betegsége a sirolin használata jelentékenyen csökkenti.
 4. Skrofúozisban szenvedő gyermekek, kiknek általános közérületét a sirolin előnyösen befolyásolja.

Kapható minden gyógyszerertárban, ára 4 forint.

Bródy Sándor: Lyon Lea az Urániában.

Nyílttér.

Következő
ujdonságok
érkeztek

KERPEL IZSÓ

100,000 kötetes

kölcsönkönyvtárába:

Komáromi: Mít busulas kenyeres? Gábor: 1950. Pest nem volt hanem lesz, Untauglich ur, Alain R.: A sánta ördög, Gábor A.: Palika, Göndör F.: A háboru nyomában, Pajzs E.: Cirkus, Pásztor J.: A muszka vendég, Cobor P.: A gazdag gyűlölt, Twain Mark: 1,000.000 fontos bankó, Reuter G.: Egy urileány története, Peterdi S. A mások pénze, Genienth Charles: Az arany gyapju, Stratz Rudolf.: Édes hazám, Puskin: Anyegin Eugen, Karinth Frigyes: Irások írókról, Karinth Frigyes.: Együgyü, Lexikon, Nansen Péter: Mária, Ibsen Henrik.: A trónkövetelő, Madelung Aage.: Hadinaplóm, Howard B.: A rejtelmes sziget, Andrejew Leonid: A hét akasztott, Franyó Zoltán: A kárpáti harcokról, Fehéri Armánd: A nyugati harostérről, Gábor Andor: A kozák.

Németben: Holländer F.: Der Eid des Stephan Buller, Madeleine M.: Pantherkatzen Wassermann: Das Gänsemännchen, Hoffenthal, Moj, Höcker: Kleine Mama, May: Am Jenseit Und friede auf Erden, Kohlenegg: Die drei leben, der Dese Voss, Thoma: Der Postsecretär im Himmel Skowronek R.: Sturmzeichen, Wolf H.: Geschäft und Libe, Pröli K.: Aphrodite mit dem Schleier, Lagerlöf: Jans Heimweh, Hamsun

Kurt: Kinder Ihrer Zeit, Salten Die kligenden Schellen, Pert C.: Die kleine Cady, Mewis Marianne.: Die Wolfsjägerin, König B.: Das Allerheiligste, Suttner Bertha, Schach der Qual, Melnier u Delphi: Chaufferette, das Modellmüdel, Dürr Max: Die Geschichte von Herrn Steinhansers Uhr, Holländer Félix: Sturmwind im Westen.

Kölcsöndíj: havonként 1 korona
40 fillér vagy kötetenként fizetve 10 fillér.

Vidéki bértek is a legfigyelmesebb kiszolgálásban részesülnek.

A zenemű-kölcsöntárba
is meglepő szép
ujdonságok érkeztek.

Zenekölcsöntári díj havi 2 korona,
vagy fizetveként 20 fillér.

Legújabbak: Emmerich: Tanzen möcht ich! (Waltzer), Beregi: Katona dalok, Czeglédy: Bucsuszó, Kondor: Zokogva sir az őszi szél, Weran: Rózi Lodzba megyünk, (induló), Kovács: Osszat arra ébredünk... Bu isy: Vén Kerekas Márton... Leposa: Felettem a darvak szállnak... Strauss: Lyd d valzer, Kondor: En vagyok a Ranschburg Pista Szögedről.

Egyes könyvek és egész
könyvtárak vétele; könyv-
tárak kiegészítése és
berendezése

KERPEL IZSÓ,

2821

könyv-, zenemű- és papír-
kereskedése Aradon.

**Olcsó pénzért
Jól világítani
csak villanyjal lehet.**

Mindennemű villany-
bevezetést, csillár át-
szerelést a legjutányo-
sabban vállal

Hammer Vilmos
Arad, Szabadság-tér 5-6.
Telefon sz. 96.

**Uraságok és kereskedő
urak figyelmébe!**

Hadi foglyok és munkások részére
nagyobb mennyiségű jó meleg
erős téli vattás kabát drb K 15-
Jó meleg erős téli nadrág drb K 6-
Jó meleg vastag téli trikó ing drb K 5-
Jó meleg téli posztó harisnya drb K 4-
Egy komiz ing és alsó nadrág K 5-
Egy pár erős munkás bakkanca,
patkóval és szeges talppal K 25-

Mint hogy ezen dolgok nagy forgalomnak
örvendenek, igyekezzenek beszerezni, míg
a készlet tart! 4710

Kapható:

Herzfeld Gyula
ruhakereskedésében
Arad, Asztalos Sándor-u.

Fajalmák.

Jonathán, Batul, Sikulai Ranett,
Bór, Vanilia, Törökbálint, Sóvári
és Citromalma kicsinyben és nagy-
ban legjutányosabb árban kaphatók

Káli Ferenc

gyümölcskereskedésében, Asztalos
Sándor-utca 5. sz. 4778

Használt

Ólom

megvételre kerestetik

Cím a kiadóhivatalban.

**Költözködők
figyelmébe!**

villany bevezetéseket,
csillár átszereléseket
jutányosan végez

Kalmár József
villanszerelői vállalata
Arad, Salac-utca 2. sz.
242. Telefonszám 242.

Cognac,
Likörök,
Szilvorium,
Törkölypálinka,

Tea és Rum

jutányos áron kaphatók:

Körösvölgyi Pálinkaraktár,
Lloyd-palota 359

Eladok

zsirt,

szalonnát,

szappant

(4-5 éveset),

burgonyát

nagyobb mennyiségben, valamint
veszek is. 2539

Kalmár Endre

Arad, Asztalos Sándor-u. 5.
670. Megyei telefon 670.

Üzlet megnyitás!

Posztó raktár
ARAD, Zrínyi-utca 1. (Báró Bohus-palota.)
Apollo Színház mellett.

Jeltes katonai felszerelési cikkek!

Oltönyök és télikabát szövetek.
Férfiszabók részére készítenek.

Mindennemű katonaszövetek jutányos árban.

Ha izletes és jó mézes süteményeket szeret, egy látogassa meg a Szabadság-téren URANIA épületben levő mézeskalácsos üzletemet,
ahol finom gyümölcskenyeret és teasüteményeket is nagyban és kicsinyben
 legjutányasabban nagy választékban árúsítok. Hadbavonultaknak legalkalmasabb küldemény. Salves pártfogást kér, kitűnő tisztelettel: **- Weichelt János, mézeskalácsos.**

Apró hirdetések.

ALKALMAZÁST KERES.

Perfekt főzőnő

ajánlkozik házakhoz kisegítő vagy bejáró főzőnőnek. Cim Kazinczy-u. 9. ajtó 4. 4779

Egy intelligens

megbírható leány mint elárústónő asonaira ajánlkozik. Cim a kiadóba. 4786

Okl. gépészmérnök

perfekt német foglalkozást keres műszaki, vagy műszaki kereskedelmi irodában. Ajánlatok az Aradi Közlöny kiadóhivatalához kéretnek „Mérnök” cím alatt. 4747

ALKALMAZÁST NYER.

Kifutó tin

felvétetik. Bővebbet a kiadóhivatalban

Bejárónő

felvétetik jó fizetéssel Bobus palota Rövid-utca, földszint 5. 4788

Gyakornok

gabona és termény üzletben azonnali belépésre kerestetik. Cim a kiadóhivatalban. 4781

Gyakorlott gyors- és gépirőnő, akinek jó írása és kelő irodai gyakorlata van, helybell vállalhat nál azonnali alkalmazást nyer Cim a kiadóban. 4040

Mosdonyvesztő

december 15-iki beépéssel iparvannal üzemhez felvétetik. Ajánlatok fizetési igények megjelölésével és bizonyítvány másolatokkal a kiadóhivatalba „Megbízható” jelzőre kettős borítékon küldendők. 4748

KIADÓ LAKÁS.

Elegánsan bútorozott

3 szobás lakás, konyha és fürdőszobával december 15-ére kiadó. Bővebbet Welsz Róza Deák Ferenc-utca 2. 4788

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Butorok

és egy hordó káposzta elköltözés miatt eladók Varjassy József-utca 9. udvarban. 4776

Eladó

egy teljesen jó karban levő nagy szivattyú és két darab Seitz-féle bor szűrő. Bővebbet Kőrösvölgyi Pálinka raktár, Lloyd palota. 4784

Tengeri hal megérkezett

Pollak József főszernagykereskedésében. 4787

Hódmezőfalvi
 tégasdaságban termelt élelmet, pontyot kil-ként 3 és 4 korona árban, pénz előleges beklüdeése ellenében, szállít Havas Jakab, Hoctó. Telefon szám 8. 4749

Morami oszárkórto

szőlő, több féle alma, citrom és más déligyümölcsöt ajánlok. Galler Anna, Deák Ferenc-utca, Fehér Kereszt épület. 4599

Sárga bagaria,

lack, valamint az összes divatos betétes cipők tisztításához a legjobb szer az „Ros Cream” kapható Aradon kizárólag a Cipő Tözeletben. 8405

Ósdi Divat Album

1000 ábrával kor. 2-40 Pichler Sándor könyv- és papírkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. 781

Meleg báránnybőr bélészek, egy katonazubbony kibélelésére elegendő mennyiség 20 koronáért kapható Gross Lajosnál, Boros Beni-tér 4. szám alatt. 4775

Eladó

több száz darab lótarakó, nyergok, löszerszám, míg a készlet tart. jutányos árban kapható Bleier Ignác Szent Pál-u. 12. 8085

ÖZLETEK.

Jóforgalmu fűszertüzet, korlátolt halmérés és trafikkal, hadbavonulás miatt azonnal eladó. Cim a kiadóhivatalban. 4789

KÖLÖNFÉLE

N. Had! József

sz. gyal. ezr. közlegény 1915. január 27-én ment az orosz harctérre, asóta életjeleit nem adott megáról, nagyon kérem a haza tért rokkantakat, aki tud róla, értesítse az aggodó édes anyját. Ösv. Had! Jánosné, Ágya, 12. házszám, Arad megye. 4785

Elvesztett

egy fehér, fekete foltos fiatal foxierrier kutyá. A megtaláló kéretik, hogy a kutyát 20 korona jutalom ellenében Rikócsi-utca 1. szám Dr. Simó Károly lakásán adja át. 4782

Kitűnő minőségű

TEA

1/2 kiló 6 korona.

Fortea 1/2 kiló 8 korona.

Kapható

Hajós Józsefnél

Arad, Csornovits Péter-utca 26. sz.

Hatóságilag engedélyezett patkány- és egérirtás

új eljárás szerint.

Patkány- és egérirtáshoz ajánlok patkány- és egérirtósz-bacillust. A XX. század legmegbízhatóbb patkány- és egérirtó-szere, csak patkányt és egeret öl meg, emberre vagy állatra nem veszélyes, tehát mindenütt elhelyezhető.

A patkány- és egérirtósz bacillus áral:

1 kis adag 2-300 patkány kiirtására 6 K.

1 nagy adag 3-600 patkány kiirtására 12 K.

„Matteine”

vegyszertári laboratórium

Arad, Tabajdi Károly-utca 1. sz. Telefon 10-45. 281

**Szappan,
 Gyertya,
 Gyufa,**

**Gépfaggyu,
 Gépolajok,
 Kocsikenőcs,**

**Zsiradékárak
 Petroleum**

**nagy raktára
 Hubert József**

Arad, Szabadság-tér.

Telefon 262. sz. 282

425-1915.

Pályázati hirdetmény.

As aradi israelita hitközség a keze'esse alatt álló „Haas Jónás, Nanetta és Béla-kiházasítási alapítvány” rendelkezésre álló kama alól kiházasítási pályázatot hirdet. Kiadható az idő szerint az alapítványnak egy évi kamataja, azaz 1000 (Egyszer) korona.

A pályázatban részt vehetnek aradi illetőségű, Aradon lakó, jó erkölcsű zsidó leányok, akik „megfelelő házaságra szándékosnak lenni”.

A pályázati kérvények 1915. december hó 15. napjáig az aradi izr. hitközség előljáróságánál nyújthatók be.

A hitközség előljárósága fenntartja magának azt a jogot, hogy alapítványi kamatokat több igényjogosult közt elosztja, vagy megfelelő pályázók hiányában az alapítványi kamatait es évben nem adja ki.

Arad, sz. 1915. november hó 27-én tartott előljárósági ülésből. Dr. Nemess Zsigmond, hitk. elnök. Vajda József, jegyző. 4789

**Aranyat
 és
 Ezüstöt**

legmagasabb áron vesz, vagy becsesrel; ugyszintén régiségeket vesz és elad

693

Losonczy Lajos

óras és ékszerész üzlete
 ARAD, Szabadság-tér.
 Telefon 964.

Eladó

egy 168 cm. magas, kicsit deroses, szlét pej, 5 éves, Gróf Károlyi Gyula telivér méneseből származó Primusz ivadék

ménló

(lovagolni is lehet) 4000 koronáért; egy 165 cm. magas, deres, 10 éves, szelid

hátasló kanca

2000 koronáért. Komoly vevőnek a lovak megtekintésére kocsit küld Magyarbányhegyes állomásra özv. Jakabffy Zoltánné gazdasága, posta Dombiratos. 4689

Nagyasszony barát a harcólón kúszóknál és általában mindenkinél mint legjobb

Medicamentum illapító bedörzselő

meghűlés, rheuma, köszvény, influenza, sarok, mell- és hátfájás stb. esetében

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment. 1897/18

Horgony-Pain-Expeller postika. Üvege 2 - 50, 100, 200

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az „Arany Oszlány” című Dr. Richter-féle gyógyszerárakban, Pécs, I. Előszobor. 4.

Raportálni kötelező.

8800